

РІК XLVII, Ч. 2

ЛЮТИЙ — 1990 — FEBRUARY

№. 2, VOL. XLVII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

PIK XLVII, Ч. 2

ЛЮТИЙ — 1990 — FEBRUARY

No. 2, VOL. XLVII

ЗМІСТ

У.Л. Надії заграва цілує небозвід	1
С. Майданська. Із циклу "Епістоли"	1
Свято на вулицях Львова. З.М.	2
Б. Нижанківський. Молитва	7
Чи ТВГ має бути у СФУЖО Р.П. Хомяк	8
С. Гординський. П. Холодний — мистець	10
Лист з України	12
Л. Дражевська. Американський художник із Слобожанщини	13
Сл.п. Марта Калитовська. З. Савицький	15
М. Калитовська. Сполох	15
АКРА. Вивіз	16
М. Іванків. Аве Марія!	16
Калейдоскоп. Х. Годів-Юзич	17
Вісті з Централі	18
Гурток Книголюбів для дітей. І.Х.Ч.	19
С. Гнатенко. Підлітки — мистці екслібриса	20
Our Life	
The holiday on the streets of Lviv	22
Headquarter news	25
Харчування. Практичні поради. Х. Навроцька.	26
Взір до вишивання. О. Трачук.	27
Дописи	28
Пожертви	29
Посмертні згадки	33,36
Нашим дітям	34

Редактор — Уляна Любович

Редактор "Our Life" — Марта Бачинська

Адміністраторка "Нашого Життя" — Наталія Дума

ГОЛОВНА УПРАВА СУА
РЕДАКЦІЯ/АДМІНІСТРАЦІЯ
108 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 533-4646 Ред.: (212) 674-5508

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003
(212) 228-0110

На обкладинці: Петро Холодний. Квіти
On the cover: Petro Cholodny. Flowers.

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing
offices. Copyright 1988 Ukrainian National Women's League of America,
Reserved — Published in U.S.A.

Головна Управа СУА

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ

Лідія Бурачинська, Іванна Рожанковська

ЕКЗЕКУТИВА

Марія Савчак	— голова
Іванна Ратич	— 1-ша заступниця голови
Ольга Гнатейко	— 2-га заступниця голови для справ організаційних
Лідія Гладка	— 3-тя заступниця голови для справ культури
Марта Хомяк	— 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Любомира Артимішин	— протоколярна секретарка
Марія Томоруг	— кореспонденційна секретарка
Розалія Полчі	— англійська секретарка
Александра Кіршак	— скарбничка
Марта Данилюк	— фінансова секретарка
Ірина Куровицька	— вільний член
Рома Шуган	— вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Ірина Руснак	— музейно-мистецька
Ольга Тритяк	— виховна
Ліда Черник	— суспільної опіки
Анна Кравчук	— стипендій
Ірина Чайківська	— пресова

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Ірина Лончина	— Дітройт
Оксана Фаріон	— Філадельфія
Леся Гой	— Нью-Йорк
Марія Крамарчук	— Північний Нью- Йорк
Татіяна Рішко	— Нью Джерзі
Ірина Свістун	— Огайо
Анастасія Хариш	— Чікаго
Лідія Фіцалович	— Нова Англія
Теодозія Кушнір	— Південний Нью- Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Ірена Кіндрачук	— голова
Евгенія Новаківська	— членка
Александра Качмар	— членка
Анна Рак	— заступниця
Евгенія Івашків	— заступниця

Люїза Сакс — парламентаристка

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ:

Ukrainian Booksellers
49 Linden Gardens
Notting Hill Gate
London W 2

АВСТРАЛІЯ:

Postup Ukrainian Cooperative
Trading Society Limited
928 Mount Alexander Rd.
Essendon, 3040,
Australia

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly
— except Aug. by UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S
LEAGUE INC. 108 Second Ave. New York, N.Y.
10003.

Postmaster: send address changed to OUR LIFE
108 Second Ave. New York, N.Y. 10003

НАДІЇ ЗАГРАВА ЦІЛУЄ НЕБОЗВІД

Життя людини, наче ріка, якої води пливають вперед і завернути їх неможливо. Інколи рівне, спокійне плесо робить вражіння наче вода задержалася, знерухоміла, а все ж таки, хоч непомітно, вода пливе в напрямі свого призначення.

Бувають круті повороти, а гірські річки шумлять і грають по каміннях або спливають стрімкими водоспадами по скелях. Буває, що ріка наче пробивається крізь скелі, змінє свій напрям, шукає легшої, кращої дороги.

Людське життя пропливає подібно; якже часто день за днем минає швидко у рутинному пляні і людина й не стямилася, як пройшов, пролетів, проплив ще один рік її життя. Інколи оглядається і на минуле й пригадується над тим яким був цей минулий рік, чи й роки. Чи завжди життєва ріка плила добрим, корисним руслом, чи не слід було пробивати свій життєвий шлях крізь інші просмики. Оглядаючись на минуле, ми можемо бачити наші помилки, пригадуватися чи не слід було тут і там вибрати інше, може нелегке, але вартісне русло. Минулого не завернути, але можна з нього брати вказівки на майбутнє.

Подібно, й життя народу. Його історія, це теж наче ріка, яка пливе різними руслами, на вибір яких, у великій мірі, впливають члени спільноти, члени народу. Теперішній час, чи сказати б ширше, сучасна доба, вагома подіями, які наші особисті переживання чи проблеми зв'язують тісно із подіями ширшого круга. Це відноситься до людей у багатьох країнах світу, але особливо важливе для нас-українців, де б

ми не жили. Очевидно найбільший тягар відповідальності несуть ті, що на батьківщині. До того ж на них тяжить гніт багатьох десятиліть неволі, тиску безоглядного режиму, який не тільки сковував свободу дії, але звужував можливості пізнання правди, відбирав навіть здібність самому вибирати життєву дорогу.

Для прикладу можна згадати справу вільних виборів, відносно яких один з журналістів підкреслив, що виборці привикли так до готових списків кандидатів що не уявляють собі, що вони самі повинні тих кандидатів пропонувати.

Вістки, які доходять до нас з України, зустрічі із приїжджими письменниками, вченими, діячами новопоставлених організацій, а теж із тими, які є тільки свідками, а не керівниками нової хвилі відродження, все це свідчить, що наш нарід невмирущий, а довгі роки поневолення не вбили в ньому прагнення волі ні бажання пізнати історичну пам'ять. Та оглядаючись на минуле і дивлячись у майбутнє, нашу надію інколи заколочує сумнів. Постає питання, чи здамо іспит зрілості; чи зуміємо перейти понад те, що нас різнить (а члени зрілої спільноти не мусять бути однаковосінькі) так, щоб різниці не заслоняли того, що нас об'єднує. Теперішні часи вимагають об'єднання, спільного річища у спільному руслі, що дозволить пробити дорогу серед скель, які росли перед нами, щоб могутніми хвилями плисти у славне, велике майбутнє нашого народу.

У.Л.

СОФІЯ МАЙДАНСЬКА

ІЗ ЦИКЛУ «ЕПІСТОЛИ»

ЛИСТ 44

Чи можеш ти, мій брате дорогий,
любити так, як блудного любили?
Я стільки літ блужду
гостинцями чужими,
я стільки літ
 під брамою стою
і гримаю,
щоб знов мене впустили
в чистилище чуже,
в чужу віру,
що згордно дивиться на мене
з висоти
своєї вежі,
 на пісках сипучих
змурованої нашими батьками.

Ось-ось впаде на голову мою
прокляття всіх, похованих під нею,
і, як стара бандура, трісне дума,
що триста років
 стугонить у скронях.
Чи можеш ти уклякну притулити
до свого болю,
 до своїх колін,
й не кинути з одчаю
персті пригорщ,
і витерти перстом
сльозу мою.
Чи можеш ти, мій брате дорогий,
прощати так,
 як блудному прощали?

Передрук "Сучасність" ч. 2 — лютий 1990 р.
С. Майданська — поетка і перекладач. Автор кількох збірок.
Живе в Києві.

СВЯТО НА ВУЛИЦЯХ ЛЬВОВА

(З баченого і чутого)

До того дня у Львові не було зими; не було її на Новий Рік, ні на Різдво і навіть на Йордан. Стояли ясні, сонячні дні і, якщо перепадав дощик, то він був недовгочасний, — вулиці зразу ж висихали, сповняючись юрбами гомінкого, галасливого люду.

Бо Львів бавився. Бавився, як рідко коли, а, може, й ніколи. Заповіджені через радіо, газети, телевізію народні святкування — "Різдво у Львові", — що розпочалися на площі перед ратушею ще в день св. Миколая 19-го грудня, удалися на славу. Колядники ходили вулицями, співали по хатах, в клубах, на професійних сценах, чи просто в парках та скверах міста. Вертепи грали всюди — в школах, на площах, на сценах театрів. Грали і співали молоді львів'яни, приїжджали з провінції спеціальні автобуси колядників, щоб "пописатися" у Львові: на одному розі вулиці баци ще урочисто починали "Бог Предвічний....", а з другого рогу вривалося по-дитячому дзвінко".....а віл стоїть трясеться, осел смутно пасеться..."

А вже на саме Різдво, коли проходив конкурс на кращий вертеп, в місті одночасно можна було побачити по кільканадцять іродів, виблискували золоті корони князів та царів, що прийшли поклонитися дитяткові, вистрибували, задираючись з перехожими, чорти та чортенята, тріпотіли білими крилами янголи.

Свою апогею святкування досягло, здавалося б на Йордан — 19-го січня, коли тисячі людей заповнили густим, збитим натовпом площу Ринок, де коло ратуші, як в давнину проводилось свячення води священниками всіх віровизнань. День був чудовий, а

Львів під час Різдвяних святкувань
Lviv during Christmas celebrations.

людей на площі і на всіх вулицях і вуличках, які на неї виходять, так багато, що коли ти завчасу прийшов і був десь близько ратуші, то потім годі було вибратись назад.

Але всі ті святкування меркнуть і блякнуть в порівнянні з духом, настроєм, піднесенням і всенародною участю в т.зв. "УКРАЇНСЬКІЙ ХВИЛІ", що прокотилася від Івано-Франківська (Станіславова) до Львова, а далі до Києва, приєднавши, прилучивши до себе людські потоки і поточки, що полилися через Карпати з Закарпаття, Буковини, тягнулися до Києва з Чернігова, Харкова, Полтави та інших міст України.

То не було так просто і легко, — от, стали собі рядочком і взялися за руки, мов діти. То вимагало величезної організаційної роботи, найрізноманітніших узгоджень, строгого розрахунку і планування. Для того було створено силу різних комітетів, почавши від загально-республіканського і кінчаючи маленькими організаційними комітетами на кожному підприємстві, районі, в кожному осередку "РУХ"-у. Цієї роботи сторонньому окові, можливо, не було помітно за святковими міроприємствами, що відбувалися у Львові, але воно велося і кожен на свій ділянці робив усе, що належало до нього.

На день "ХВИЛІ" обрано було вільний день, не-

*Вертеп в часі Різдвяних свят у Львові.
"Vertep" during the holidays in Lviv.*

*Львів під час Різдвяних святкувань
Lviv during Christmas celebrations.*

ділю 21-го січня, — календарно перед-день історичної дати 22-го січня 1919 року, коли на Софійській площі в Києві було проголошено злуку ЗУНР з Українською Народною Республікою.

За кілька днів перед неділею в газетах був опублікований детальний хід "ХВИЛІ" — по яких вулицях Львова, по яких шосейних дорогах, через які міста і села вона має йти; розподілено — яка установа, школа, підприємство забезпечує ту чи іншу ділянку дороги, хто виділяє автобуси, авто-машини, призначені місця їх паркування по прибутті на місце. Автоінспекція публікувала заклики до людей, особливо точно дотримуватися правил дорожнього руху на тих дорогах, де мають стати люди.

Але все це не гарантувало успіху, бо основним все ж було бажання, воля народу. Тому, навіть напередодні, не було повної певності, часами виринав сумнів — чи буде "ХВИЛЯ" безперервною, чи буде достатньо людей, чи не підведе погода? А тут ще, мов навмисне, по радіо заповіли, що в неділю починається похолодіння, а навіть можливий дощ із снігом.

* * *

Ранок в неділю 21-го січня видався хмарний, але дощ не падав і не було холодно. Перші авта в напрямі на Стрий і на Тернопіль рушили ще десь о 9.30 рано, щоб не створювати переповерхнення на дорогах.

Їхали установами, групами, цілими родинами з дітьми і внуками до своїх означених місць на шосе. Автомашини були прикрашені національною символікою, з вікон махали прапорцями... А ті вулиці Львова, по яких не мала проходити "ХВИЛЯ", в цей час спорожніли, рух тут був менший ніж звичайно і тільки перехожі поспішали до центру, — одні щоб влитися до "ХВИЛІ", а інші, щоб хоч подивитися. Було урочисто і тихо, як у Великодню неділю вранці.

А в центрі Львова вже вирувало. В сквері, коло т.зв. "клумби", де має стояти пам'ятник Тарасові Шевченкові, пройшов мітинг.

Ще десь коло 11-ої години "ХВИЛЯ" почала розтікатися по вулицях: люди ставали один біля одного з правого боку дороги вздовж тротуару з прапорами, прапорцями, гаслами.

Ось від Стрийського базару вгору по Стрийській вулиці розтягалася лінія молоді, перетикана старшими людьми, жінками з дітьми.

На початку, внизу, тримають на блакитному полотнищі напис — "Львівський політехнічний інститут", а вище по вулиці кожен факультет відзначає написом свою участь у міроприємстві; в напрямі до центру — вздовж вулиці Івана Франка стають студенти університету. Ось якась мальовнича група молоді в національних одностроях, що майстерно виспівують коляди та стрілецькі пісні — певно якийсь самодіяльний ансамбль. Все прикрашене си-

Ось і Пуків. І скільки в долину видно шляху, стільки в'ється людський ланцюжок, відмічений жовтим і блакитним кольором. Ще й внукам можна буде показати: ось так починався український Ренесанс.

This is Pukiv. As far as the eye can see – human chain.

ньо-жовтими національними та час від часу державними українськими прапорами. Чується веселий сміх, розмови, переважно українською, але де-не-де російською та іншими мовами.

У самому центрі в "ХВИЛЮ" під своєю національною символікою влилися представники вірменського товариства, жидівського товариства імені Шолома-Алейхема, польського та російського товариств друзів української мови і культури. В ряди стають студенти інших народів, що навчаються у Львові, гості з других республік Радянського Союзу.

* * *

В організаційному комітеті телефон безперервно дзвонить, — сповіщають з терену як там ідуть справи. Значно перед 12-ою годиною повідомили, що в Стрию вже зустрілися потоки з Івано-Франківська, Ужгорода і Львова.

Автомашини з представниками комітету, кореспондентами телевізії і радіо мчать по шосе вздовж ходу "ХВИЛІ" — чи все добре? чи не забракло людей?

По шосе їхати важко, бо всі авта їдуть в чотири ряди в одному напрямі. Автоінспекція тимчасом спиняє зустрічні машини і вони з'їжджають на узбіччя дороги. А по правому її краю, а далі по середній її лінії, мерехтить, переливається блакиттю неба та золотом сонця "ХВИЛЯ" — тонша, грубша, але безперервна, жива, гомінка і весела.

Авт, нарешті, стає так багато, що рух сповільнюється і щоб не запізнитись на час до призначеного місця, дехто звертає з шосе на сільські дороги і їде "напрямець". І тут стає свідком, як села готуються, їдуть, щоб влитися в загальну "ХВИЛЮ"!

Це видовище настільки зворушливе, що на очі, навіть мужчинам, виступають сльози, а горло стискає спазм. Усі хати в селах прикрашені, по вулицях біля церкви, збираються процесії, найчастіше очолювані священиками, з хоругвами і прапорами, святково вбрані, святково настроєні, цілими сім'ями, з дітьми і навіть немовлятками на руках.

* * *

Проїжджаємо Львівську область; в Тернопільській "ХВИЛЯ", здається, ще густіша, хоча національної символіки менше. Виїжджаємо на Житомирське шосе і раптом... що це? — На шосе нікого, "ХВИЛЯ" обірвалась. Вискакуємо з автомашини, кров пульсує в висках.

— Що робити? Уже 11.30, а тут розрив, а тут нема людей!

Але тут чуються голосні гудки автобусів — коло нас проїжджає і різко спиняється перший, із львівським номером; з нього вискакують люди і швидко розбігаються вздовж дороги, на ходу беручись за руки. Другий автобус проїжджає далі і там повторюється те ж саме.

Ось підїхали три вантажні автомашини з тернопільськими номерами. На передній священик у святковому одязі, а на лавках, тісно притиснувшись один до одного, селяни. Вони з Підгаєцького району, у них не має проходити "ХВИЛЯ" і вони на власний кошт винаняли авта, виїхали ще вночі, щоб тут прийняти участь. Їм сказали, що коло Новоград-Волинська не вистачає людей і ось вони тут на допомогу.

— Скажіть де нам ставати?!

Їдемо далі. А назустріч вже мчить Чернігівський автобус і люди в "ХВИЛІ" подають руки тернопільчанам. Тут свої місця на житомирському шосе зай-

мають актори Київського театру, і ось хвиля вже з'єдналася, злилася.

Не можна сказати, щоб житомирці зовсім не приймали участі в "УКРАЇНСЬКІЙ ХВИЛІ", але було їх мало і тому єднати їх мусили люди з різних місць України. А вже коли "ХВИЛЯ" з'єдналася, сколихнулась, заспівала (Ой, та українська пісня, — що вона може?!), з хат все більше почали виходити місцеві люди і потрохи приєднувалися до гурту.

* * *

12-та година 21-го січня 1990 року. Люди в містах і селах, по дорогах України від Івано-Франківська (Станіславова) через Львів до Києва, куди ішла ЗЛУКА українських земель, беруться за руки, зливаються у єдину хвилю єднання. У багатьох місцях, ближче біля населених пунктів, навіть братись за руки не треба, бо люди стоять тісно, плече в плече, а іноді в два-три ряди. А де-не-де, не дотягнувшись руками передають собі бинду і все таки ось вона є нерозривна хвиля, що з'єднала Західню і Східню Україну в єдину державу.

Так, саме — "ХВИЛЯ", не "ЛАНЦЮГ". Бо ланцюг передбачає щось сумне, тривожне, тяжке, а хвиля наша мінялася і грала на сонці національними барвами, сміялася і співала, жартувала і раділа.

Два автобуси з Івано-Франківська в дорозі до Києва, щоб з'єднатися з "Українською хвилею"
Two busses from Ivano-Frankivsk on route to Kiev.

Тепер вже рушили по шосе зустрічні машини, що були раніше затримані. Вони вітали стоячих гудками клаксонів, пасажири махали руками, а дехто й прапорцями. Кореспонденти, поспішаючи зафіксувати, спитати, записати, також моталися по дорогах, розпитували різних людей.

У Львові відповіді в основному були однотайні, суть яких можна звести до одного:

— Це велике, довгождане свято, — свято ЄДИНОСТІ .

Дехто з учасників "ХВИЛІ" по шосе навіть не знав добре чому вона присвячена, але ж став, подав руки, повірив і це вже було добре!

* * *

Перша година по полудні. Даються розпорядження, що можна розійтись. Люди розходяться і роз'їжджаються повільно. А у Львові по вулицях немов би й далі продовжується свято.

В Києві десь зараз на Софійській площі готується великий мітинг, але це вже інша тема.

Вечоріє, нарешті починає накрапати дощ. Учасники "ХВИЛІ" розходяться по домах. Йде мама, ведучи маленьку, може, чотирьохлітню дівчинку за руку. І дівчинка питає:

— "Мамо, а вдома у нас сьогодні вечером буде "день народження"?"

А мені подумалось, — дійсно, це найкраща відповідь на питання, що його ставили кореспонденти: *Це було свято дня народження, Єдиної Державної України, велике свято!*

* * *

22-го січня 1990 року в приміщенні Львівського театру опери і балету ім. Івана Франка, відбулися урочисті збори присвячені річниці злуки Українських земель, а 27-го січня там-же був урочистий вечір (вірніше ранок) вшанування пам'яті Українських Січових Стрільців, УГА та діячів ЗУНР.

З.М.

(Друкуємо згідно з рукописом без змін правопису.)

Богдан Нижанківський

МОЛИТВА

Тугу нашу, Господи, благослови, що з нею, наче з костуром своїм жебрак, минаємо стовпи придорожні, в невідоме ведені Твоєю волею. І Ти у камінь тугу цю перетопи, хай благословенний буде камінь цей, як зброя наша, що іще остання залишилась нам. Нехай безборонними не будемо. Щоб встояв кожний в зустрічі рішальній. Господи, благословляй!

1948

Збірка Вагота

Літературне Братство Детройт, 1953

ЧИ ТВГ МАЄ БУТИ У СФУЖО?

Існування Вашингтонської Групи українських-американських професіоналістів можна вписати на конто українського жіноцтва. Група, звана також як ТВГ (з перших літер англомовної назви — The Washington Group) була створена трохи більше як п'ять років тому згуртувавши приблизно 50 членів: жінок і чоловіків, які працювали у Вашингтоні і поблизу Вашингтону.

Головним мотором (і промотором) групи була Наталка Слюзар. Вона й очолила першу управу ТВГ, а через рік була знову вибрана на цей пост. Наступні два роки головою ТВГ була Дарія Стець, і щойно на початку п'ятого року існування Вашингтонської Групи її головою став Ярослав Бігун. (На других загальних зборах висунув свою кандидатуру Євген Іванців, але у виборах не здобув більшості голосів). У кожній управі Вашингтонської Групи жінки займали велике число позицій (часто більше як половину), але номінаційні комісії, які підшукували кандидатів на членів управи, ні разу не робили якихось особливих старань, щоб тримати велику кількість жінок "на чолі" просто переговорювали з цілим рядом активних членів, які погоджувалися ще активніше працювати. Навіть пост редактора щомісячного бюлетеня ТВГ тримають жінки: першим директором на протязі року був Євген Іванців, а наступних чотири з половиною року бюлетень редагувала Марійка Руденська. Коли вона вступила на дипломатичну службу і виїхала до Гаїті, обов'язки редактора перебрала Ірина Яросевич.

Діяльність Вашингтонської Групи дуже різна. Товариські зустрічі, обмін інформаціями про вакансії, чи ділові контакти на одному кінці і великі конференції з участю членів і нечленів та стипендійний фонд на другому, а десь по середині доповіді на прерізні теми, які читають спеціалісти, що відвідують Вашингтон і окремі члени ТВГ. Ця діяльність включає такі зовсім "несерйозні" речі як поїздка до Атлантик Ситі на азартні гри чи дводенний "Табір ТВГ" на пляжі.

На протязі останніх двох років ТВГ гостила цілий ряд відвідувачів з України, почавши з прийняття для цілого танцювального ансамблю ім. Вірського, який гастролював у Вашингтоні 1988 року.

Показовою діяльністю Вашингтонської Групи безумовно є щорічні конференції у справах керівництва, чи — як вони простіше звучать по-англійському — Leadership Conferences. Досі таких конференцій було три. Остання з них, з 6-8 жовтня 1989, перейшла усі сподівання навіть самих організаторів. Плянуючи її, організаційний комітет, на чолі якого була Лариса Чопівська, вирішив запросити когось з пробудженої України на доповідача, тим більше, що темою цієї конференції було "Зміни на Україні: оцінка і реакція". Остаточою таких гостей на конференції

було аж троє, а крім них, новообраний член польського союму — українець Володимир Мокрий.

Державний Секретар ЗСА, Джеймс Бейкер, привітав Третю Конференцію Вашингтонської Групи листом, у якому, серед іншого, сказав: "З приводу вашого зібрання для оцінки поточних подій на Україні, хочу запевнити вас у зобов'язанні уряду президента Буша сприяти демократичним реформам там."

Наче у відповідь йому, Володимир Яворівський, народний депутат СРСР і один з основоположників Народного Руху України, який прибув з Києва до Вашингтону як гість сенатора Біла Бредлі і конгресмена (нині губернатора штату Нью-Джерзі) Джеймса Флоріо, заявив на тій конференції: "То нам закривали рота, то іноді ми самі вважали за потрібне краще промовчати. Тепер Україна стала говорити... Народ (який) не виробив культури самостійного політичного життя... блискавично швидко вчиться цього; буквально на очах ця культура виявляється, ніби ми були готові до неї всю нашу історію. От наступив час і ми починаємо цим політичним життям жити."

Серед учасників конференції, які виступали з оцінками ситуації, були люди першоджерельного калібру з Америки і з України, з Канади і з Польщі — особи, які здобували свою політичну освіту в ґулаґу і ті, які творять політику сьогодні.

Ось деякі з них:

Стені Гоєр, член Конґресу США і співголова американської Гельсінської Комісії;

Володимир Яворівський, народний депутат СРСР, який, як і конгресмен Гоєр, здобув своє посольське крісло в наслідок запеклої виборчої кампанії;

Поля Добрянська, заступник помічника Державного секретаря США для гуманітарних справ і прав людини;

Микола Горбаль, діяч Української Гельсінської Спілки і Народного Руху, який ще недавно карався в ґулаґу;

Андрій Бігун, керівник відділу аналізів ринку у Міністерстві Торгівлі США, який нині являється експертом у справі потенціальних зв'язків американського капіталу з Україною.

Марта Цегельська, завідувача відділом планування у Національній Науковій Фондації США;

Григорій Грабович, директор Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету і один з основоположників новоствореної Міжнародної Асоціації Україністів;

Богдан Боцюрків, професор політичних наук Карлтонського університету в Оттаві і знавець світового масштабу релігійних справ в Україні;

Пол Гобл, тоді — аналіст Державного департаменту США в ділянці національного питання СРСР; нині дослідник в Радіо Свобода;

Дейвид Марплс, науковий співробітник Канадського Інституту Українських Студій і автор ряду дослідних праць про аварію в Чорнобилі та про екологічну ситуацію на Україні;

Святослав Дудко, виконавчий секретар Асоціації Зелений Світ, яка вивчає екологію України;

Вірко Балей, диригент Симфонічної оркестри Лас Веґан і ініціатор музичних зв'язків між Україною

Божена Ольшанівська, голова організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні;

Юрій Шимко, президент Світового Конгресу Вільних Українців і Степан Ворох — член секретаріату;

Володимир Мокрий, член польського союму і професор краківського університету, який брав участь в установчих зборах Народного Руху України.

Більшість з них виступали у трьох пленарних сесіях, які відбулись на протязі двох днів. Після основної доповіді конгресмена Гоера, перша сесія, що її очолювала Марта Богачевська-Хомяк, містоголова Союзу Українок Америки і завідувача дослідними програмами Національного Фонду для сприяння гуманітарним наукам, звернула увагу на зміни в Україні (доповідали Поля Добрянська, Микола Руденко, д-р Степан Ворох і Микола Горбаль).

Друга сесія була присвячена зв'язкам з Україною. Марта Перейма, спеціаліст культурних обмінів в Інформаційному Агентстві США, була модератором цієї сесії, а її доповідачами: д-р Григорій Грабович, Вірко Балей, д-р Марта Цегельська і Андрій Бігун.

Третю сесію вів Орест Дейчаківський, співробітник американської Комісії у справах безпеки і співпраці в Європі (Гельсінської Комісії). Тут виступали Пол Гобл, Божена Ольшанівська, д-р Дейвид Марплс, проф. Богдан Боцюрків і Святослав Дудко.

Президент СКВУ Шимко і Блаженніший Митрополит Мстислав виступали на бенкеті; Володимир Яворівський на бенкеті і під час обіду другого дня конференції.

Установчі збори Народного Руху України відбулись у Києві точно місяць до вашінгтонської конференції і ці збори наймаркантніше окреслювали тему конференції — зміни на Україні. Учасники конференції мали першоджерельні інформації про творення Руху — від Яворівського, Горбала, Мокрого і проф. Тараса Гунчака, який був в Києві як кореспондент журналу "Сучасність".

Володимир Яворівський розповідав про "Рух, бачений моїми очима, очима учасника цього і прекрасного і драматичного і трагічного, якщо хочете, марафону політичного, на який вступила Україна".

Знову ж Микола Горбаль назвав Рух кульмінаційною точкою відродження, яке проходило за останній рік. Він сказав, що партія старається вбити клин між інтелігенцією і робітниками, між націями, "і тому не дивно — сказав він — що на з'їзді ми старалися все зробити щоб показати єдність усіх націй, які проживають на території України."

Проф. Грабович накреслив білі плями в науці на Україні, зокрема низький стан історичної науки. Він оголосив, що планує створити громадський фонд для зв'язків з Україною, зокрема щоб українські науковці мали можливість прибувати на захід і зустрічатись з західними науковцями, користуватись західними науковими джерелами.

Конгресмен Стені Гоер аналізував зміни на Україні у світлі гельсінського процесу, який почався 15 років тому. Він зокрема згадував свої і своїх колеґ зустрічі рік тому з українськими правозахисниками в американському посольстві в Москві, тими, про долю яких вони клопоталися на різних гельсінських конференціях, а тут зустрілись з ними віч-на-віч. Він також звернув увагу на те, що справа самовизначення на Україні ще далека до здійснення, та що завданням гельсінської комісії є наполягати на самовизначення з такою ж пильністю, як раніше наполягали на права людини.

Поля Добрянська підкреслювала доцільність поїздки на Україну американських українців, щоб вони ділилися своїм дослідом з людьми там.

Микола Руденко звернув увагу на історичний парадокс: жорстока колективізація зберегла на Україні село і примітивні, на сучасну пору, методи сільського господарства, які потребують багато робітників на полях. А село зберігає і українську мову і культуру і постачає інтелігенцію, яка нині виступає в обороні прав України.

Вірко Балей доводив, що завданням українців є захопити світ ідеєю України, щоб, наприклад, пересічний американець був переконаний, що світові потрібна Україна. Він нагадав, що ідею ізраїльської держави розвинула і утвердила книжка Леона Юріса "Екзодус", яка була написана на замовлення промотора цієї ідеї. На Україні, казав він, є творці культури світового масштабу і їх треба запрошувати закордон, щоб запізнавати з Заходом.

Подібно, Марта Цегельська пропонувала поширення дослідницьких зв'язків між окремими науковцями України і США, а Андрій Бігун — поширення торговельних зв'язків.

Захоплення спричинене розповідями і дискусіями про успішний з'їзд Руху в Києві, до якоїсь міри розвіяв своїм виступом Пол Гобл, досвідчений аналіст з Державного департаменту. Він закликав учасників не забувати про важливість економічних питань. Не треба — доводив він — присвячувати надто багато уваги патріотичним акціям; Москва поступиться мовному, релігійному й культурному питанню, як довго вона далі керуватиме рухом капіталу. Якщо Україна не дістане своєї належної частини капіталовкладень, то мова, релігія і культура не матимуть відповідного ґрунту на розвиток; кращі спеціалісти України покинуть її і підуть туди, де знаходяться капіталовклади, твердив Гобл.

А проф. Боцюрків остеріг, що вже йдуть заходи розділити церкви на Україні: наставити католиків

Докінчення на ст. 21

ПЕТРО ХОЛОДНИЙ — МИСТЕЦЬ

(Слово на похороні мистця в Бавнд-Бруку 30 січня 1990)

Петро Холодний. Ікона Богородиці з Дитятком
Petro Cholodny. Icon

Закони природи немилосердні — людина має вирвати в неї час свого існування і проявити себе у вчинках, які житимуть далі в наступних поколіннях. Тут стає особливою відповідальність мистця чи поета перед собою самим і своїми сучасниками — в тому, наскільки він зуміє висловити свою добу в тривалих творах і створити ідеї, які заповнювали б уяву і душі майбутніх. Це і є однією з основних проблем кожної культури, яка хоче бути тривалою і зберегти свою тяглість у майбутньому.

У цьому аспекті творчість Петра Холодного стоїть у центрі ключових проблем нашої доби. Спочатку нашого сторіччя, в першій його декаді, в українсько-

му мистецтві вже появилися творчі сили, які почали дивитися далеко вперед. Це були Олександр Архипенко і Михайло Бойчук. Перший пішов шляхом повної модернізації форм, другий — шляхом відродження наших багатовікових традицій. Політичні умови на Україні і справжня війна проти релігійних традицій не дозволили Бойчуку розвинутися вповні, але подібні ідеї, свої власні, почав витворяти Петро Холодний-Старший, який оновив українську ікону багатством імпресіоністичних барв. Його син Петро Холодний-Молодший пішов ще далі — в напрямі єднання традиції з найновішими стилями нашої доби.

Петро Холодний (старший) — портрет сина — Петра Холодного (молодшого)
Petro Cholodny (senior) — portait of son — Petro Cholodny

Він тут не був уже самотній, бо в тій ділянці творили й інші наші мистці, проте своїм тотальним майстерством Холодний створив, проте своїм сказати, свою власну школу. Тут найважливіші для нас його власні твори, передусім ікони для іконостасів, стінні розписи, мозаїки, вітражі тощо. І сюжетно і стильово вони зовсім у дусі традиції, а одночасно від них повіває духом сучасності — тієї позачасової ритмічної гармонії, яка в нашій церкві повинна єднатися із звуковою гармонією співу і богослужбової відправи.

Я мабуть не помилюся, коли скажу, що саме в цій ділянці — релігійному мистцеві — мистецтво діяспори створило свої найзамітніші твори. В тих творах виявився естетичний смак і культурний рівень українського суспільства, яке саме таких творів бажало і вимагало від мистців. Як і в часах ренесансу, мистець став виразником естетичних вимог загалу. Це те, що тепер хотіли б досягти теж і мистці в Україні.

Щоб не бути голослівним, я згадаю один факт про значення саме релігійного мистецтва: восени минулого року була в Івано-Франківськiм виставка картин одного з чільних сучасних мистців України — Опанаса Заливахи. На відкритті виставки він говорив (згідно із відеозаписом) про те, що в сучасній Україні народ стратив почуття естетики й гармонії, які є основою кожного мистецтва. Раніше, казав він, люди щотижня могли бачити мистецтво по церквах, а тепер цього майже немає і це відбивається на всіх ділянках культури. Це дуже слушне зауваження, яке мені пригадалося у зв'язку із згадкою про малярство Холодного. Величезну діру в українській культурі, витворену сталінсько-брежнєвською суб-культурою, не було б чим заповнити, коли б не такі мистці як Петро Холодний батько і син та їх колеги й послідовники.

Петро Холодний мол. в Порто Ріко 1983 р. фото А. Гончаренко.

Petro Cholodnyj in Puerto Rico, 1983. Photo A. Honcharenko.

*Петро Холодний. Краєвид
Petro Cholodny. Landscape*

Твори Петра Холодного-Молодшого порозкидані по світу і якось досі не появилася монографія про його велике мистецтво. Найвидатніші його твори повинні бути зібрані і відповідно видані, — це був би один з найкращих подарунків, що їх наша діаспора може дати тепер відновлюваній культурі України. Мистець великого досвіду, вникликий, розумний,

Петро Холодний. Жук
Petro Cholodny. Beetle.

Петро Холодний. Квіти.
Petro Cholodny - Flowers.

глибоко традиційний, а водночас дуже сучасний духом своєї творчості, Холодний залишив нам справжню клясику релігійного малярства. Мистець відійшов, але його мистецтво далі буде захоплювати всіх, хто вміє цінити справді завершені твори дозрілого майстерства.

Вічна йому пам'ять!

ЛИСТ З УКРАЇНИ...

Стою серед багатотисячного люду на старій площі перед львівською ратушею. Чекаємо. Віримо і не віримо. Оголошено в афішах, що мер міста Львова, Богдан Котик, буде віншувати Львів'ян з початком Різдвяних свят. І ще зазначено в афішах, що партійний керівник області Погребняк, зваживши на побажання багатотисячного бунтівливого Львова, які були висловлені на багаточисельних мітингах, оголосив 2 перші дні Різдвяних свят не робочими. Дочекалися, виробили! Перший раз їмо кутю не при закритих дверях, колядуємо в повен голос, виглядаємо вертепи, колядників.

Аж ось починається свято! Велично, гей би злетіли з небес, стали на чотирьох кутах міської

вежі чотири ангели і засурмили в труби. Голова міста Б. Котик, хвилюючись, вітає львів'ян. Ходить по площі св. Миколай (актор театру ім. Заньковецької Р. Максимчук), роздає дітям подарунки. А чорти з вертепів, (їх на площі близько 200 в преркасних костюмах, масках) зачіпають молодичь і дівчат. І лунає над містом така давня і така молода коляда — "Ой радується земле, син Божий народився".

А я дивлюся на сльози радості на обличчях моїх земляків і приходять мені на думку слова із пісні: "Ой роду мій красний, роду мій прекрасний, братаймося, не цураймося, бо багачько нас є!"

Львів 1990 р.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ХУДОЖНИК ІЗ СЛОБОЖАНЩИНИ

Анатолій Гончаренко. Портрет матері — 1961 р. Перо, туш.

Anatolij Honcharenko. Portrait of his mother, 1961. Pen & ink.

Нині на Україні заповнюють білі плями історії, пишуть про жертви радянського терору. Ми, що в роки війни вирвалися з комуністичного раю, багато розповідали й писали про розстріляних і замучених людей. Але ще не все зафіксовано. Наприклад, ще мало висвітлено долю тих наших селян, оголошених куркулями, які тікали й переховувалися, переважно в Донбасі та в промислових містах. Чимало їх у роки війни вирвалося на Захід, після війни потрапило до країн вільного світу, де їхні діти здобули освіту і стали на ноги.

Кілька років тому Петро Петрович Холодний познайомив мене з одним з таких виходців з української землі — з художником Анатолем Гончаренком, своїм шанувальником, приятелем і помічником: Анатоль і автом Холодного возив, і рибу ловити та жуків збирати допомагав, і для мистецької праці матеріяли діставав. Народжений 1941 року, Гончаренко здобув

мистецьку освіту в Мюнхені, від 1961 року живе й працює в Америці як графік-дизайнер.

Після смерті Петра Петровича я ближче познайомилася з Анатолем: ми обоє горювали, разом їздили на похорон, відвідували Наталю Андріївну. Багато говорили про Холодного, якого Анатоль назвав магнетом — так він людей притягував. Також Анатоль розповідав про своє дитинство, про батьків. Так я яскраво уявила собі роботу селянську родину і її трагічну долю. А таких тисячі були...

Обоє Анатолеві батьки — Аврам і Уляна Гончаренки народилися 1900 року, одружилися, коли їм було по 18 років. Жили в селі Дудчині, в Олексійовському районі на Слобожанщині. Впярто працювали. Батько казав Анатолеві, що сусіди звали його "німецьким чортом" — такий порядок був у господарстві.

Анатоль дав мені прочитати статтю В. Леника "Ювілей, що його ніхто не святкує", надруковану в квітні 1954 року в газеті "Шлях Перемоги" в Мюнхені і присвячену 10-тиліттю масового виходу українців з батьківщини. Стаття містить розповідь Аврама Гончаренка. Він згадує своє життя в рідному селі, про те як у 1921 році три тижні в Чека сидів. Потім, за його висловом, був "культурним мужиком". Працював тяжко, але й жив непогано. Та в 1929 році родину "розкуркулили" і вивезли на край села, в стайню. Аврам Гончаренко розповідає: "Четверо дітей, нас двоє і двоє батьків — родина, яку тяжко було вижити, не маючи нічого в запасі. На моєму господарстві розмістився колгосп. Щоб не вмирати з голоду, довелося мені вже на третю ніч після нашого переселення йти у власний двір, щоб украсти власної картоплі. Але злодій з мене поганий був, відразу спіймали. Та вартовий добрий був: допоміг мені втекти, і залишив я рідну сторону й родину на призволяще".

По довгій мандрівці, "культурний мужик", влаштувався на Дніпрельстані, столяром на будівництві. Працював тяжко, хотів щоб його нелегко було замінити, щоб не вигнали. Навіть бригадиром став. З родиною безпосередніх зв'язків не підтримував. Лише через знайомих, з віддаленого на 40 кілометрів села, пересилав відомості про себе і довідувався про життя родини. "Але їхнього буття не можна було життям називати — сказав Гончаренко кореспондентові 'Шляху Перемоги'. Хоч добрі люди допомагали по-тайки, більшовицькі активісти не давали спокою. Нападали на хату, забирали все, що було під руками, навіть дітям з рук видирали кусень хліба, якщо дити-

Аврам і Уляна Гончаренки. Мюнхен, 1955. Фото А. Гончаренко.

на в той час їла. Хотіли всіх заморити голодом. Аж через півтора року мені вдалося перевезти дружину, дітей та батька до себе, а мати загинула на вулиці під тинном”.

У 1935 році Гончаренка звільнили з праці на Дніпрельстані як "соціально-ворожий елемент". Перейшли до Нікополя, знову все спочатку. Напередодні вибуху війни, 20 червня 1941 року народився Анатоль. Хто міг подумати — що буде американським художником!

Прийшли німці. Згадує Гончаренко: "Нарешті позбулися постійного страху, що більшовики вивезуть". Але в 1943 році довелося Нікопіль залишити, бо не хотіли Гончаренки знову в "червоний рай" попасти. Війна розлучила із старшими синами, батьки вирушили підводою на Захід з дочкою-підлітком і дворічним Анатолем. Лишилися у нього в пам'яті українські хати в Карпатах і спів колядок, страшні постріли близької зенітки, від яких від оглух. У шкільні роки недочував, довго лікувався, мав операцію вуха.

Кінчилася війна. Гончаренки жили в Західній Німеччині, в таборах переміщених осіб. Релігійна і роботяща Уляна Гончаренко допомагала при влаштуванні у таборах церков, варила для духівництва. 1947 року Аврам Гончаренко захворів на туберкульоз, шість років перебував у санаторіях. Мати з дітьми кочувала з табору в табір, врешті осіли в Людвінгсфельді на околиці Мюнхену.

Хоч хворий, "культурний мужик" Аврам Гончаренко приділяв синові чимало уваги: розповідав про Україну, робив йому маленькі моделі українських хат, а у вітряка крила на вітру крутилися. Він вірив, що родина повернеться на Україну і влаштував 14-літнього Анатоля на рік до фермера в Бельгії, щоб той підучився культурному хліборобству. Побачив-

Анатолій Гончаренко. Бруклінський міст. Перо, туш.
Anatolij Honcharenko. Brooklyn Bridge. Pen & ink.

ши здібності Анатоля до малювання, батько спрямував його на здобування мистецької освіти. Анатоль закінчив у Мюнхені школу прикладного мистецтва, спеціалізувався в графіці, дизайнних книжках. У другій школі вчився фотографії і хемії фарб.

1957 року Аврам Гончаренко помер. 1961 року Анатоль з матір'ю рушили до Америки, оселилися в Йонкерсі. 20-тилітній Анатоль зразу знайшов працю за фахом. Страшним ударом була смерть у 1962 році матери.

Анатоль зробив кар'єру як графік-дизайнер, також робив проекти медалів. Каже: "Мені платять за те, що я видумую". Любить рисувати пером "для себе". Належить до Об'єднання Українців-мистців Америки", любить Михайла Черешньовського, який багато допоміг йому порадами. Також належить до двох об'єднань американських мистців. Мав кілька виставок своїх творів.

Анатоль каже, що він щасливий, що близько знав Петра Холодного. Звав його "професором", а був він йому "як рідний батько", учив жити: "Я бачив як професор над своїми картинами працював, скільки переробляв, хотів якнайкраще зробити, щоб йому самому подобалося. Професор навчив мене красу природи бачити в кожній квітці та в дереві, в небі, в дощі. Оdkрив мені очі на те, чого я раніше не помічав, особливо на жуків. За ним повторю: "Чудні діла Твої, Господи, що Ти так прекрасно все створив".

СЛ.П. МАРТА КАЛИТОВСЬКА

Марта народилася в Стрию 1916 р., як наймолодша з трьох дітей в сім'ї адвоката д-ра Єроніма і Стефанії Калитовських.

Мати померла коли Марті було 1/2 року життя, батько в 1926 р., коли їй було 10 літ.

Батько Марти, Єронім Калитовський, громадсько-політичний діяч Стрийщини, був любителем української і чужоземної літератури; сам писав вірші, оповідання. Видав гумористичне оповідання "Декан з гір" під псевдонімом Трохим Дріт, про побут, звичаї і розваги священників Бойківщини.

Гімназію Марта закінчила іспитом зрілости в Українському Інституті для дівчат в Перемишлі. Відтак працювала деякий час в "Маслосоюзі" у Львові. З приходом більшовиків вписалася до Львівського Державного Університету на філософічно-літературний відділ.

В листопаді 1943 р. Марту арештувало Гестапо, з лабет якого їй вдалося вирватись. Виїхала до Бельгії, де вписалася на археологічний факультет Університету в Лювені, який закінчила в 1960 р.

Відтак переїхала до Сарселю у Франції, де співпрацювала з проф. Кубійовичем при видаванні Енциклопедії Українознавства, до часу, коли познайомилася з письменницею Софією Яблонською, до якої згодом переїхала мешкати.

Обидві жінки підтримували одна одну на життєвому і творчому шляху і щиро себе поважали. Софія Яблонська стала для Марти Калитовської другою матір'ю, а Марта для неї не лише помічницею, але наче членом родини.

Уже після смерті С. Яблонської, коли Марта Калитовська захворіла то один із синів покійної цілковито і щиро занявся Мартою, знаходив лікарів, примістив її в шпиталі, а відтак в санаторії, де вона померла 18-го січня 1990 р.

Писати, творити вірші почала Марта Калитовська в молодості. Її перші вірші були поміщені у журналі "На сліді", який був органом нелегального тоді "Пласту". Дебютувала окремою збіркою п.н. "Лірика" у 1955 р.; потім вийшла друга збірка "Рими і нерими" — 1959 р.; третя "Десять листів до Софії" — 1974 р. і остання "Світлотіні" 1987 р. у Видавництві "Сучасність".

Перекладала на французьку мову твори української літератури (в тому згаданій Софії Яблонської) і з французької на українську. Переклала між інших річей п'єсу п. Кльоделя "Благовість Марії".

Ще рік тому зі Львова прийшла вістка, що у Києві в Інституті літератури ім. Т. Шевченка — Академії Наук, рішено помістити нотатку про неї в Українській літературній енциклопедії поруч її батька Єроніма Калитовського.

Зиновій Савицький
двоюрідний брат

Рис. Л. Гуцалюк

МАРТА КАЛИТОВСЬКА

СПОЛОХ

Звуки опоясували
землю і місто,
але їх ніхто не слухав.
Проповзали невидимими
кораблями без вітрил,
пропливали вуха,
прошибали серце,
шукаючи антени,
і повертались
до джерел.

В місті бив барабан,
і воно заглухло.
Не помагало,
що кожне дерево
мало свою антену
і кожен куш
свій приймач.
Місто горлало,
а ніжна флейта
сиділа під деревом
розгублена...

Збірка *Світлотіні* Сучасність 1987.

ВИВІЗ

Львів понуро мовчав. Така тиша буває тільки перед великою бурею. І ця велика буря прийшла справді, тільки не в природі. Ніччю львівські мури були свідками великих людських трагедій. В цілому місті наші "визволителі" провели масові арешти і вивози місцевого населення на Сибір. Десь же треба було на заході "жилплощадь".

Цілу ніч гуркотіли машини, везучи людей на пересильні пункти.

Ірину визвав терефонічно сусід її доброї знайомої, щоб прийшла переночувати з дитиною, бо батька арештовано, а мама втікла і тепер дівчинка лишилася сама в хаті і плаче. Ірина відповіла, що зараз прийде. І справді вона скоро прийшла, хоч жила далеко. Зеня, 8-літня дівчинка, сиділа на ліжку з заплаканими очима, а її худенькі плечі здригалися від схлипування. Вона вже не мала сили голосно плакати. Ірина, як уміла потішала дівчинку і вони скоро пішли спати. Розбудив їх різкий стукіт у двері о 4-й годині ранку.

До хати увійшли кагебісти і питали у дівчинки, де є її мама. Але ні Зеня, а тим більше Ірина, не могли знати де заховалася пані Марійка. Кагебіст сказав до дитини: "Не знаєш, ти бандитское отродие, то еще узнаєш".

Ірині було сказано іти шукати господиню. Вона ішла за солдатами, як сліпа, бо не знала навіть де в тій хаті є пивниця. Незабаром вони повернулися назад, не знайшовши, очевидно, господині. Кагебісти відїхали. Ірина думала, що на тому кінець і вони більше не будуть цікавитися цією хатою. А тому рішила, що їй необхідно довідатися, чи у її хресної матері не було подібного налету. Сказала сусідові, який її викликав, щоб побув з дитиною поки вона повернеться і пустилася швидко в дорогу. Прийшлося іти через ціле місто пішки, бо трамваї в таку ранню пору ще не їздили. На вулиці не було ні живої душі. Ірина ішла швидко думаючи тільки про одне, коли скінчиться цей несамопитий вивіз. Недалеко від мешкання хресної вулицею прокотилася з великою швидкістю тягарівка. Ірина провела її очима. А це, що побачила, запам'яталося їй на все життя. На високій купі недбало зав'язаних клунків сиділи сільські жінки і жалісно голосили.

Серед них одна гарна молодиця тулила до грудей завинене в хустину немовля. Її темні очі дивились в далечінь з виразом такого бездонного болю, що Ірині стиснулося серце, а сльози самі потекли з очей. Вона швидко, майже бігцем, попрямувала до хресної. Задзвонила і з полегшою віддихнула, коли хресна відчинила двері. Слава Богу, її минуло це нещастя. Розказавши про все, що сталося та що бачила, Ірина, так, як обіцяла, повернулася назад. Трохи ноги боліли, але то нічого, тільки щоб усе було добре. Увійшовши у входову браму кам'яниці побачила, що їй назустріч іде двірничка. Зближившись до Іри-

ни, вона сказала тихим голосом: "Вам нічого тут робити, їх вивезли — і дівчинку і сусіда, що був з нею, а хату запечатали, увійти туди не можна". Ірині від несподіванки почорніло в очах і вона присіла на підмурівку. Коли трохи прийшла до себе, то вже не почуття страху і болю але ненависть, погорда і бажання пімсти заливало її серце. Біля її ніг лежав розбитий черепок, як потоптана людська гідність. Підняла його і жбурнула в сторону когось невидимого.

Через два дні запечатане мешкання було відкрито, в нього спровадилася сім'я кагебіста, а сконфісковане владою майно вивезених дістало нових господарів.

АКРА

АВЕ МАРІЯ!

Зима. Освенцім. Одного ранку в таборі рознесли-ся оглушливі крики: "ентлязунг!"

Усім невільницям наказали скинути одяг і коци на купу, вийти надвір, бо проводитимуть дезинфекцію.

Усіх погнали до лазні, скропили холодною водою під душем і вигнали стояти на морозі.

Холод сковує ноги, пронизує голками тіло, запоморочує голову. Дехто не витримує, падає, але ще дихає. Його лупцюють палицями посіпаки. Нерухоме тіло відкидають на купу мерців. Вона росте. Відчуваю, що все в мені похололо. Чи вистачить сили волі не впасти?...

Раптом у гурті благальний вигук: "О санта Марія!"

Ніби під впливом незрозумілого поштовху кілька полонянок (між ними і я) піднімаємо руки над головою зі складеними до молитви долонями і стаємо навколішки зі словами: "Богородице Діво..." І вже всі жінки — з нами. На всіх мовах Європи залунало: "Радуйся, обдарованная..." "Аве Марія...", "Здоровась Маріо..."

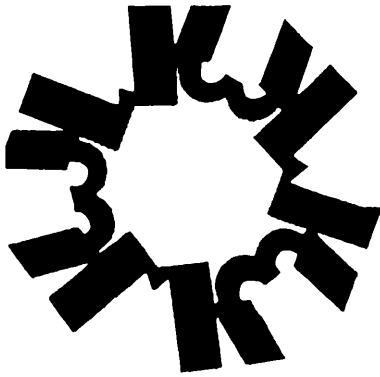
Виразно відчуваю, як по тілу розходить тепло і сила, мовби Пречиста огорнула всіх своїм Покровом і схилила над нами своє лице... Чую її теплий віддих...

А що ж вартові? Напевне, від несподіванки розгубилися!

Раптом лунає пронизливий свисток, усім наспіх дають ще вогкий одяг і швидко женуть полонянок до бараків.

Ми врятовані!...

Маруся Іванків

КАЛЕЙДОСКОП

Упорядкувала ХРИСТИНА ГОДІВ-ЮЗИЧ

УКРАЇНА

На Івано-Франківщині в районі Дем'янового Лазу відбулося перепоховання жертв сталінських репресій. На місці колишньої трагедії два єпископи УКЦ та 23 священники відправили панахиду. В акті перепоховання взяло участь декілька тисяч осіб.

Число українських так званих неформальних об'єднань з кожним днем зростає. Деякі з них оголошують себе політичними партіями. Недавно надійшло оголошення з України про утворення Української Національної Партії. Друковані видання громадських організацій набирають щораз більшого політичного характеру. Українська національна демократична ліга, що діє в Києві, своє видання "Незалежність" оголосила опозиційною газетою до пресових органів КП України.

Як повідомляють дерела українського громадянського Руху, до Львова повернувся довголітній політв'язень Юрій Шухевич.

Із заслання в Іркутській області повернулася рідна сестра Степана Бандери, яка проживала в повній ізоляції від світу та в повному забутті.

ЧІКАГО

Недавно вийшов з друку "Архівний збірник у світлу пам'ять д-р Софії Парфанович", видання Українського Медичного Архіву Лікарського Товариства Північної Америки. Головний редактор — д-р П. Пундій, збірник нараховує 260 стор. Д-р Софія Парфанович це видатна лікарка, письменниця і громадська діячка. Народжена в 1989 р. в Україні, померла 26-го грудня 1968 р. на американській землі в Дітроїті, проживши 70 років. В науковій ділянці написала д-р Парфанович 17 праць та 5 книжок в ділянці популяризації гігієни, а саме: "Чоловік та жінка", "Правильна віджива", "Велика гігієна жінки". В літературній ділянці з-під її пера вийшло 13 збірок творів. Першою була збірка видана в 1936 році, а остання "Поїзд кичерями над протоком" в 1979 році.

Під час засідання партійного комітету київської організації СПУ поінформовано про поглиблення творчих зв'язків з українськими літераторами в Чехословаччині. Протягом останнього часу відбулося 192 поїздки Українських письменників у зарубіжні країни. Водночас Спілка письменників України прийняла 482 зарубіжних письменників.

В літературно-меморіальному музеї Луцького педагогічного інституту влаштовано виставку матеріалів з сімейного архіву Косачів. Його передала племінниця поетеси О. Сергіїв, яка проживає в США. Архів нараховує 200 матеріалів — родинні фотографії, особисті речі Л. Українки а також рукописи її матері, Олени Пчілки.

ОДЕСА

В Одеському порту також святкували 175-ліття з дня народження Шевченка. Мітинг біля пам'ятника Тараса Шевченка, урочистий вечір в оперному театрі, де зібрались тисячі одеситів. А далі Херсон, Дніпропетровськ, Черкаси...

Вперше за багато десятиріч "заговорила" дзвонами дзвіниця стародавнього Софійського собору в Києві. Урочиста мелодія, що пролунала над площею Богдана Хмельницького, сповістила про початок Всесоюзного свята Слов'янської писемности і культури. Кращого місця для відкриття свята і не знайдеш. Храм святої Софії був і є і залишиться уособленням високого духовного злету.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА — ПРАГА

В столиці Чехословаччини Празі, було переведено Міжнародний Шевченківський Форум, у якому взяли участь українські письменники, а також представники з 18 країн світу.

XXII КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ НЬЮ-ЙОРК, Н.Й.

Екзекутива Союзу Українок Америки повідомляє, що XXII з черги звичайна Конвенція СУА відбудеться в днях від 26-го до 28-го травня, 1990 року у Савтфілд, Мішіген, околиця міста Дітройту, в готелі "Радіссон Пляза — Тавн Центр".

Конвенційний Комітет, який складається з членок СУА Округи Дітройт, очолила Наталія Гевко. Комітет запланував цілий ряд імпрез, які входитимуть у програму Конвенції.

У навечеря Конвенції — п'ятниця, 25-го травня, 1990 р. заплановано панель на тему "Сучасна ситуація на Україні" в англійській мові, який підготує д-р Марта Богачевська-Хомяк, заступниця голови СУА для справ зв'язків у співпраці із Лідою Лазуренко, членом Конвенційного Комітету.

В суботу, 26-го травня в приміщенні готелю "Радіссон Пляза" відбудеться офіційне відкриття Конвенції; полуденок для делегаток і гостей та панелі. У вечірніх годинах делегатки та гості матимуть змогу оглянути домівку — власний будинок Округи СУА в Дітройті, українські установи та українську католицьку церкву "Святого Йосафата" околиці Ворен, Мішіген. Згодом Округа гоститиме делегаток та гостей в Українському Культурному Центрі, де відбудеться вечерея та мистецько-розвагова програма.

В неділю, 27-го травня у вечірніх годинах відбудеться бенкет із мистецькою програмою.

У програмі Конвенції заплановано ряд панелів, пов'язаних із різними ділянками праці СУА. Темі панелів будуть своєчасно подані в пресі.

З нагоди Конвенції буде видана пропам'ятна книжка. Видавничу Комісію очолила Ірина Чайківська, пресова референтка СУА.

Запрошуємо членство СУА та українську громаду околиці Дітройту зарезервувати собі вище згадану дату та взяти численну участь у Конвенції Союзу Українок Америки.

Повідомляємо, що шкільний рік в Південній Америці починається в лютім-березні. Просимо спонсорів та добродіїв прислати вплати стипендій так, щоби ми могли їх переслати якнайскорше Вашим стипендіатам у Бразилії та Аргентині. Грошеві перекази просимо виставити на: UNWLA Inc. та прислати на адресу:

Mrs. Anna Krawczuk
18 Telegraph Hill Road
Holmdel, N.J. 07733

Анна Кравчук
референтка стипендій СУА

Ліна Костенко, видатна українська поетеса, прийняла запрошення Мічігенського Університету в Анн Арборі, Міч. і прибула до США 2-го грудня 1989 р. Її п'ятимісячний побут буде розділений — перший місяць в Дітройті, згодом в стейті Мічіген, а наступні чотири місяці Ліна Костенко буде в Пенсильвенському стейтовому університеті.

Поетеса виступатиме з доповідями й читатиме свої твори. Вірші перекладатимуться на англійську мову.

В Мічігенському університеті буде проводитися курс, присвячений творчості Ліни Костенко та культурному відродженню в Україні в 1960-их роках. Теж відбудеться науковий симпозиум на тему: "Ліна Костенко — поет і мислитель".

Союз Українок Америки та редакція журналу "Наше Життя" щиро вітають Шановну Гостю і бажають їй щасливого й приємного побуту в США.

83-й Відділ СУА в Нью Йорку пересилає з нагоди свого 25-ліття датки:

500.00 дол. — на Фонд Репрезентації СУА
500.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"
500.00 дол. для Українського Музею в Нью Йорку.

Теж придбав символічне число **25 нових членів** для Українського Музею.

99-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки, Вотервліт, Н.Й. переслав на Фонд Репрезентації СУА **500.00 дол.**

Дякуємо за пожертви на працю СУА!

Оля Горинь, гостя з України, була присутня 27-го січня 1990 р. в домівці СУА на запрошення Екзекутиви.

Вона розповіла про зацікавлення українок створити жіночу організацію. Теж сказала кілька слів про народне мистецтво, головно про вишивку. На запит, що потрібно було б для полегшення громадської праці, пані Горинь згадала про писальні машинки (не електричні), які допомогли б у налаштованні швидкого контакту.

Перші місяці календарного року в нашій організації є призначені на звітування відділів, перевибори управ, усталення планів праці.

В цьому році, — році XXII Конвенції СУА, важною працею для відділів є підготовка до конвенції. Дописи чи звіти, що будуть поміщені у конвенційній книжці, дають образ праці членок і проводу. Рівночасно відділи мають нагоду застановитися й усвідомити, що вони зробили на протязі останніх трьох років і що ще хотіли б зробити.

Підготовка делегаток на Конвенцію це дуже важлива ділянка праці відділу. Екзекутива СУА ви-

слала докладні інструкції в справі XII Конвенції та делегаток на неї: число делегаток від відділу, вивчені всі зобов'язання відділу, час зголошення та всі технічні справи.

Рівночасно запрошується вільних членок взяти участь у XXII Конвенції. Вони в цій справі теж одержали інформативного листа.

СУА радо вітатиме гостей на конвенції. Просить їх звертатися до місцевого відділу за потрібними інформаціями.

* * *

Під час XXII Конвенції відбудеться виставка, підготована виховною референткою Ольгою Тритяк на тему: "Діти у світлинах" — світлини із світличок СУА, садочків, з побуту в Європі і із світличок Союзу Українок до 1939 р. в Галичині, із ясел на Східних землях України.

Ірина Чайківська
пресова референтка СУА

ДОПИС

ГУРТОК КНИГОЛЮБІВ — ДЛЯ ДІТЕЙ

У місяці березні, що в українській традиції був місяцем книжки, цікаво буде прочитати спомини батька про своє знайомство із українською книжкою. Це був гурток книголюбів, що його організувала членка 82-го Відділу СУА в Бронксі, Ірина Іванчишин. Гурток був унікальний — одинокий на терені Нью-Йорку заснований 1967 р., зібрав протягом свого існування 33-ох членів — хлопців і дівчат. Вони були поділені на дві групи: старшу (11-13 років) і молодшу (7-11).

Ціль гуртка була викликати у дітей любов до друкованого слова, а особливо до української книжки через спільне читання і обговорювання українських творів і журналів.

Успіх гуртка, на думку доповідача, був у тому, що батьки й діти проявляли охоту й співпрацювали, розуміли ціль гуртка.

Сходини гуртка відбувалися один раз у місяць. Почерзі учасники читали уривки з різних книжок чи часописів, опісля гурторили над прочитаним.

Читання давало змогу не тільки вивчати українську мову, але в дискусії виявляти свою фантазію, уяву.

Засобом заохоти були теж змагання, — хто прочитає більше книжок? І тут доповідач поділився своїми спостереженнями, що завжди пильнішими й амбітними були дівчата.

Члени гуртка не лише читали, вони пробували й писати. І про тих авторів згадує доповідач з гумором: "вони не знайдуться побіч творів Лесі: Українки чи Івана Франка" — але ці літературні спроби теж помагали опанувати українську мову.

На святочні сходини, що відбувалися 2-3 рази в році, приходили батьки й визначні автори, представники Об'єднання Дитячої Літератури. Діти читали чи декламували, а письменники й виховники мали до них слово.

Гурток почав сповільняти свою діяльність, коли учасники були вже в середній школі, а допливу нових членів не було. 4-го жовтня 1970 р. відбулася велика зустріч учасників того гуртка, взяли участь бувші члени. А в 1978 р., коли вже гурток розв'язався, відбулася остання зустріч усіх членів.

По цій зустрічі члени гуртка пішли своїми життєвими дорогами, працюючи у вибраних професіях і пробуючи правильно виховати своїх дітей. У їх серцях залишилася вічна вдячність до своїх виховників. І пошана до української книжки.

Слово це виголосив адвокат Ігор Раковський на 25-річній ювілею 82-го Відділу СУА, в дні 24-го вересня 1989 р. Дивлячися на світ із перспективи батька, доповідач бачить скільки зусиль і посвяти вимагає виховна праця. Тому належить спеціальна подяка тим, хто присвятили (і присвячують) час для виховання своїх і чужих дітей.

Слухаючи доповіді (бо дописувачка була гостем на ювілеї 82-го Відділу) — можна сміло сказати, що метода заохотити молоду людину до вивчення української мови в гуртку книголюбів була модерною, привабливою. Цією метою користується американська школа, до якої ходять українські діти: читання літератури, конкурси, писання автобіографії авторів чи історичних даних із часів теми книжки. Очевидно, мусить бути різниця у висліді: 5 днів, а у нас одна субота.

Доповідач (батько) підчеркнув, що батьки мусять мати охоту й розуміння до ще одного навантаження дитини. Праця у гурті своїх ровесників, конкурси, святочні сходини надають навчанню приємного настрою і задоволення із власного успіху.

І.Х.Ч.

ПІДЛІТКИ — МИСТЦІ ЕКСЛІБРИСА

У серпні — вересні 1985 р. у Київському будинку вчителя експонувалась Республіканська виставка дитячого екслібриса. З різних міст України праці 348 підлітків показували мистецтво екслібриса на цій виставці. В передмові до каталога упорядники та автори статті Кузьменко О.Д. та Побожій С.І. пишуть:

"Заняття дітей екслібрисом допомагає розібратися з новими техніками та матеріалами. Адже важко відразу займатися станковою ліногравюрою або офортом. А екслібрис своїм маленьким розміром дає можливість орієнтуватися в матеріалі, звикнути до нього. Неабиякий фактор у заохоченні до цих занять є також тиражування. Кінцевий результат навчання призводить до того, що виготовлення екслібриса надає змогу органічно підвести дітей до розуміння умовності графічної мови, площинності зображення, включення шрифту як необхідного елемента композиції, схематичності."

Що малюють підлітки? Теми різноманітні: природа, музика, ілюстрація книги...

До Українського Музею в Нью-Йорку прийшов каталог виставки і 22 екслібриси Устини Сороки. Важко навіть сказати, що це праці початківця. В них відчувається вправне оволодіння технікою ліногравюри, композиції рисунку. Поєднання професійного малюнку з ще дитячим трактуванням створюють неповторну гармонію творчості підлітка, яка чарує

У Сороки 1980 р

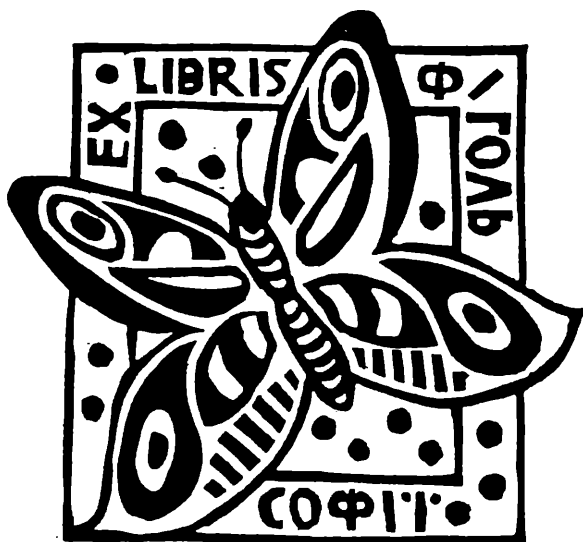
Устина Сорока. Ex libris хору "Дударик"
Ustyna Soroka: Ex libris of the chorus "Dudaryk"

У Сороки 1987

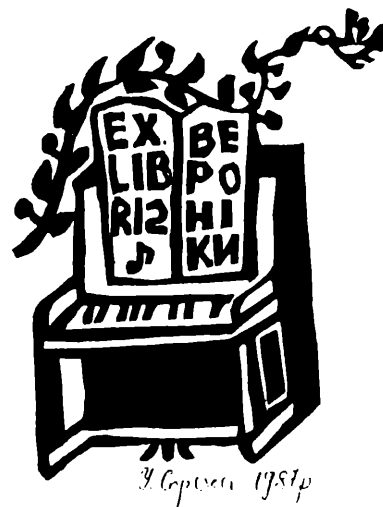

У Сороки 1987р

*Ex libris-u — роботи Устини Сороси.
Ex libris's the works of Ustyna Soroka.*

безпосередністю, і, що основніше, чітким характером у розкритті теми. Екслібрис хору "Дударик", де зображено силует органу, і силуети хлопчиків, вражає монументальністю, передає характер клясичності цього хору. Екслібрис Софійці Фіголь: вкомпонований по діагоналі метелик у квадрат. Легкістю, чарівністю віє від цього лаконічного і безпосереднього рисунку. Екслібрис Жанни Микитки — фортепіяно в поєднанні з квітами і шрифтом — це довершена гармонія лаконізму композиції і основної думки: музика і квіти — це голос нашої душі. Побажаємо Устині дальших творчих успіхів, і, очевидно, на нашому мистецькому полі з'явиться ще одна творча особистість. Побажаємо успіху іншим 348 підліткам з України, які були учасниками цієї виставки.

Докінчення: ЧИ ТВГ МАЄ БУТИ У СФУЖО

проти православних; розбити католиків на тих, які звернені на Захід і тих які звернені на Схід.

Дейвид Марплс і Святослав Дудко накреслили трагічний стан екології на Україні, зокрема зростаючу нестачу води. Дудко також розповів про зв'язки Зеленого Світу з екологічними організаціями Європи і Північної Америки. Його, наприклад, запросила до США одна з тих організацій на свій з'їзд.

На початку конференції "Зміни на Україні: оцінка і реакція", Ярослав Бігун, президент Вашингтонської Групи, зазначив, що ця конференція не відкриє всієї правди, але що вона повинна допомогти учасникам оформити свої власні оцінки і встановити особисту реакцію на ці зміни. Широкий вахляр першоджерель-

них експертів, які ділились своїм знанням і досвідом з учасниками, здійснили цей план.

Вашингтонська Група вже почала планувати чергову конференцію, яка відбудеться в жовтні 1990 р. Головою організаційного комітету цьогорічної конференції знову обрано жінку: Оксану Дацьків.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) мабуть не передбачає у своєму статуті членство організації типу ТВГ, і ТВГ не має планів старатись дістатись до СФУЖО. Але і без формальних федеративних зв'язків, Вашингтонська Група являється і полем попису українських жінок і активом на їхньому балансі ресурсів.

Р.Л. Хомяк

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XLVII

FEBRUARY 1990

Editor: Marta Baczynsky

A HOLIDAY ON THE STREETS OF LVIV

*Свята на вулицях Львова.
Celebration on the streets of Lviv.*

(from what was seen and heard)

Until that day there was no winter in Lviv; it was not there on New Year's, nor on Christmas, not even on the Feast of Epiphany. Days dawned bright and sunny and if it rained, it did not last long. Streets dried quickly, and as quickly were filled with mobs of noisy people.

Lviv was having a good time. The city was having such a good time as rarely before, perhaps never before. The national holidays "Christmas in Lviv" which was announced through radio, printed media and television, on St. Nicholas' day, December 19th, were a success. Carolers marched through the streets, sang in houses, in clubs, on stages of concert halls, in parks or city squares. "Vertep" scenes were staged everywhere — in schools, in any open places, in theaters. Young people of Lviv played instruments and sang; carolers from the suburbs came to town in

special busses to perform and "show off"; on one corner of the street the bases solemnly started a carol "Boh Predvichnyj" while on the other corner one could here the bell-like children's voices continuing the ancient carol.

On Christmas Day, when the judging for the best "Vertep" was at hand, one could see multiple Judas. The gold and silver crowns of kings and tzars who came to greet the Child, glistened and gleamed; devils and their kids teased the pedestrians on the streets and angels flapped their white wings.

The festivities reached their pinnacle on the Feast of Epiphany, January 19th, when thousands of people filled the large place in front of city hall, where as in the old days the ceremony of the blessing of the water was officiated by clergy of all faiths. The day was magnificent and there were so many people on

"Vertep" during the holidays in Lviv.

the large and small streets surrounding city hall, that it was difficult to find a way out.

But all these festivities dim in comparison to the spirituality, the "high" so to speak and the multitudinous participation in the "Ukrainian waves", which rolled from Ivano-Frankivsk/Stanyславiv to Lviv, and further to Kiev, absorbing human rivers and streams that flowed over the Carpathian Mountains from Zacarpat'ia, Bukovyna, reaching to Kiev from Chernyiv, Charkiv, Poltava and other cities in Ukraine.

This project was not easy or straightforward — sort of standing in line and taking each others' hands, like children. This demanded tremendous organization ability, work, conducting various negotiations and settling agreements, a strict timetable and much planning. Many committees were formed to achieve this end, from the national committee to small local committees in places of business, in neighborhoods, in every center where Ruk is active. To the casual eye the preparatory work for this project was not easily detected due to the holiday celebrations which were going on in Lviv, but things were proceeding according to plan and everyone was doing his or her assigned task.

The day for the "Wave" was chosen to be Sunday, January 21, the day before the historic January 22, 1919, when Ukraine was united as one nation.

A few days before that Sunday newspapers carried detailed information, showing and explaining the path of the "Wave", — on which highways or streets, through which towns and villages it will travel. Certain organizations, schools or businesses were given the responsibility to watch over designated roads, the bus and car traffic and to assign parking spaces. The traffic department cautioned drivers to adhere strictly to the rules of the road where people were to be standing.

However, all these plans did not guarantee success, because ultimately it is the will of the people which would make it work. That is why even immediately before the event, there were apprehensions and doubts — where will the "Wave" be uninterrupted,

will enough people come, will the weather hold out? And, as if in spite, the weather report said that a cooling trend was coming and it might even rain and snow.

The morning of Sunday, January 22nd was overcast, but it was not raining, nor was it cold. The first cars left for Stryj and Ternopil about 9 a.m. so as not to create heavy traffic on the roads. People went by organizations, by groups, whole families with children, grandchildren, moved to their designated places. Cars were decorated with national symbols, small flags waved from car windows.... The streets of Lviv bypassed by the "Wave" were very quite, and only pedestrians walked quickly to the center of the city some to become a part of the "Wave" and others just

Celebration on the streets of Lviv.

to watch. All was solemn and quiet, as if it was an Easter morning.

It was busy and turbulent in the center of Lviv. On a square, by the so called "klomby", where the statue of Taras Shevchenko is to stand, there was a congregation of people.

At about 11 a.m. the "Wave" began to move to the streets; people stationed themselves next to each other on the right side of the street, holding flags and placards.

From the Stryjskyj market, up through Stryjska Street, there stretched a line of young people, older people, women and children.

At the start, below, on a huge blue cloth is written "Polytechnic Institute of Lviv". A bit up the street each faculty advertised its participation. Pointing to the center of the city, along Ivan Franko Street, stand university students. And here is a group of young people in Ukrainian folk dress, beautifully singing carols and songs of Ukrainian Riflemen (Sichovi Striltsi) — probably some independent performing ensemble. All is decorated with blue and yellow flags and sparsely with flags of the Ukrainian state. One hears happy laughter, talk, mainly in Ukrainian, but here and there in Russian.

In the center of town other groups join the "Wave" bearing their national insignia — representatives of the Sholem Alejchem Jewish organization, Polish and Russian organizations supporting Ukrainian language and culture. The ranks are joined by students from other countries who are studying in Lviv, by guests from other republics of the Soviet Republic.

In the headquarters of the organizing committee the phones ring constantly with information from the field. Before 12 noon news came that the stream of people from Ivano Frankivsk, Uzhorod and Lviv were already joined in Stryj.

Representatives of the organizing committee, the press and television crews ride up and down the "Wave" making sure all is well.

It is difficult to ride in the cars because they are positioned four abreast, all traveling in the same direction. Traffic controllers meanwhile stop all cars going in the opposite direction and get them off the road. On the right side of the road, at times in the center of it is the "Wave", sometimes thicker, at times thin, but unbroken, alive, throbbing and happy.

Finally there are so many cars that traveling is impossible. So as not to be late, people use side village roads to get to their appointed places. Here one can see how whole villages prepare to join the "Wave".

These scenes are so packed with emotion that even men weep, and the throat tightens. All the houses in villages are decorated, on the village streets and in front of the church people join in processions headed by the clergy. There are many flags. The people are dressed in their holiday clothes and are in a holiday mood; whole families are gathered, with children, even infants.

We pass through the Lviv district. The "Wave" in Ternopil seems thicker, although national symbolisms are less visible. We reach the Zsytomir highway and suddenly...what is this? There is no one on the road — the "Wave" has been broken. We get out of the car, blood racing through the veins.

What to do? It is almost 11:30, this is a break and there are no people!"

Now we hear the loud roars of the buses — they pass us and the first stops suddenly — it has a Lviv number. People quickly disembark and run, then arrange themselves and clasp hands along the empty road. Another bus comes along and the same procedure is repeated.

Suddenly, three trucks arrive with Ternopil plates. In the first vehicle there is a priest in festive garb, and seated in tight formation one to one, are villagers. They are from the Pidhajetsky district. Their villages were not on the route of the "Wave", therefore they rented automobiles and left at night so as to arrive in time to participate in the event. They were told that near Novohrad-Volynsk there were not enough people, so here they came to help. "Tell us where to stand."

We move on. Coming to meet us are buses from Chernyiv and people in the "Wave" join hands with those from Ternopil. Here on the Szytomir and highway actors from the Kiev theater take their place and suddenly the "Wave" was one and flowed into unison.

It can't be said that people from Szytomir did not take part in this at all, but there were very few of them, therefore their places had to be filled by people from other places in Ukraine. When the "Wave" became one, it rode high, it sang, (oh, that Ukrainian song — what it can do!) more and more local people came out of their houses to join the hand-held group.

12 o'clock, January 21, 1990. People in cities and villages, on the highways and roads of Ukraine, joined hands and became one massive wave, from Ivano-Frankivsk/Stansislaviv/ through Lviv to Kiev. In many places it is not even necessary to clasp hands because the people are so crowded together — shoulder to shoulder, even two or three to a row. But here and there, where the distances are too great for hand reaching, people pass a ribbon from one to another, thus maintaining the unity of the "Wave" which has joined eastern and western Ukraine into one nation.

Let's call this a "wave" and not a chain. A chain has the connotation of something somber and heavy, but our wave undulated and played in the sun, displaying our national colors, it laughed and sang, and joked and was a joy.

Now, the oncoming traffic was allowed to move. The people in the vehicles tooted their horns, waved arms, some with flags. News people filmed the action around them, spoke to participants, milling around the crowds.

In Lviv, the general opinion of the event was unanimous: "This was a great, much awaited celebration — a holiday of UNIFICATION".

Some of the people in the "Wave" did not even know what it was dedicated to, but they quickly found out, joined hands and were glad!

One o'clock. The signal is given that people can leave. The leaving process is slow. On the streets of Lviv it seems as if the holiday continues.

In Kiev, in front of St. Sophia, preparations are being made for a large rally. But that is another matter.

Evening comes and it finally begins to rain. Participants in the "Wave" are going to their homes. A mother leading a four year old who asks: "Mama, are we going to have a birthday tonight at home?"

And I reflected that it was truly the birth of a united Ukraine, a grand holiday!

On January 22, 1990 in the grand hall of the Lviv center for the performing arts solemn ceremonies were held, commemorating the unification of Ukraine. On January 27th ceremonies were held to remember Ukrainian Sichovi Striltsi, the Ukrainian Galician Army and the Western Ukrainian National Army.

(translated from Ukrainian)

HEADQUARTER NEWS

XXII CONVENTION OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA

The XXII Convention of the UNWLA will be held on May 26-28, 1990 in Southfield, Michigan, a suburb of Detroit, at the Radisson Plaza Town Center Hotel.

The Convention ommittee, comprised of members of UNWLA from the Detroit Region, is headed by Natalia Hevko. The Committee has planned of schedule of events for the Convention period.

"The current situation on Ukraine" is the topic of a panel discussion to be prepared by Dr. Marta Bochachevsky-Chomiak, Vice President of UNWLA, in charge of public relation, in cooperation with Ms. Lida Lazurenko, a member of the Convention Committee and to presented on Friday, May 25th in the evening.

On Saturday, May 26th the Convention will be officially opened. The program scheduled for the day includes a luncheon for the delegates and guests and panel discussions. In the evening participants can visit Ukrainian points

of interest in the Detroit area, such as the headquarters of the Detroit Regional Council, St. Josaphat's Ukrainian Church and others. The day will culminate with a supper and entertainment reception at the Ukrainian Cultural Center.

A festive banquet if scheduled for Sunday, May 27th.

The program of the Convention will offer many panels dealing with the work of UNWLA. The exact topics will be announced in the press. To mark the Convention, a comemmorative publication is being prepared. Mrs. Iryna Chajkivsky, Press Secretary of UNWLA heads the committee in charge of this project.

All members of UNWLA, as well as members of the Ukrainian community in the greater Detroit area are reminded to mark the above mentioned dates on their calendar and to take an active part in the Convention.

OIha Horyn, a guest from Ukraine, visited UNWLA's headquarters at the invitation of the Executive Committee, on January 27th, 1990.

She spoke about the interest Ukrainian women have in forming a women's organization. She also spoke about folk art, specifically about embroidery. Ms. Horyn's said that manual typewriters would greatly facilitate the community work in Ukraine and make contact with Ukrainians elsewhere speedier.

The first months within our organization are dedicated to report writing, re-elections and making plans for the year.

This is the year of the XXII Convention and branches have the important task of preparing for it. Report or written contributions in the Convention's commemorative book give a view of the work of members and the leadership. At the same time, branches have the opportunity to realize the extent of their accomplishments in the last three years, and think about their work in the future.

Preparing a delegate to take part in the Convention is an important task of each branch. The Executive Committee of UNWLA has sent explicit instructions concerning the Convention and the delegates: the number of delegates allowed from each branch, the responsibilities of the branches, registration, and other matters of technical nature.

Members-at-large are invited to take part in the XXII Convention. They too were sent information by mail.

UNWLA extends a warm welcome to guests who would like to attend the Convention. Interested individuals are asked to seek information within the local branch of UNWLA.

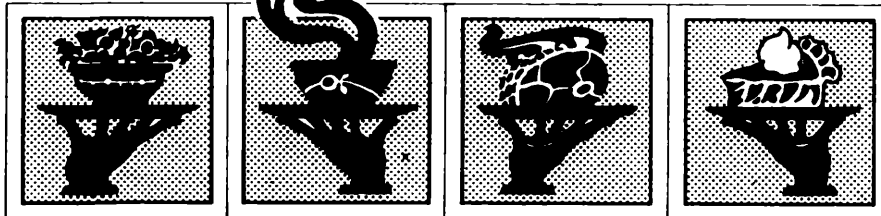
Education Secretary OIha Trytiak will present an exhibit of photographs during the XXII Convention, entitled "Children in photographs." The photos are from various nursery and pre-schools, from Europe (1945-1949) and from pre-schools run by UNWLA up to the year 1939.

TO OUR SUPPORTERS!

Please be advised that the school year in South America begins in February-March. We ask that sponsors and supporters of the scholarship program please send their contributions, so that we may forward them to your students in Brazil and Argentina. Please make your checks out to: **UNWLA, Inc.**, and mail them to:

**Mrs. Anna Krawchuk
18 Telegraph Hill Road
Holmdel, NJ 07733**

наше харчування

ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА

Зближається передвеликодний піст і є ще господині, які стараються його затримати, виготовляючи безм'ясні страви. Подаємо декілька з них, у формі запіканок.

ЗАПІКАНИЙ РИЖ З ПЕЧЕРИЦЯМИ на 4 особи

- 1/2 горнятка довго-зернистого рижу (long grain)
 - 4 ложки масла або маргарини
 - 1/4 фунта нарізаних печериць
 - 1/2 горнятка дрібно нарізаної цибулі
 - 1/2 горнятка дрібно нарізаної селери
 - 1 1/4 горнятка води
 - 1 кубик волового бульйону
 - сіль
 - 1/4 ложечки чебрецю (thyme)
- Нагріти піч до 350°

У великій пательні рум'янити риж, мішаючи, на золотисту краску (5 хвилин). Всипати до огнетривалого посуду, величини 1 кварта. У тій самій пательні стопити 2 ложки товщу і смажити на ньому цибулю, щоб зм'якла, додати печериці і селеру і смажити 5 хвилин, щоб зм'якли. Додати бульйон розпущений у гарячій воді, сіль і чебрець (як хто любить) і варити до закипіння. Залити тим риж, накрити посуд і пекти в нагрійтій печі 35 хвилин, щоб плин виварився. По спеченню додати 2 ложки товщу і вимішати легко виделкою, щоб риж був пухкий.

ЗАПІКАНКА ЗІ ШВАЙЦАРСЬКОГО СИРА З ПОМІДОРАМИ (на 4 особи)

- 4 горнятка малих грінок (cROUTONS)
- 2 середньої величини помідори
- 1/2 фунта швейцарського сиру (shredded)
- 2 яйця
- 1 1/2 горнятка молока
- сіль (не конечно)
- 1/2 ложечки солодкої паприки
- 1/2 ложечки сухої гірчиці (dry mustard)

Уложити грінки в 9-інчовій формі на "пай". Покрити помідорами наріза-

ними на тонкі скибки (slices). Посипати тертим на терку швейцарським сиrom. В малій мисці розколотити яйце з молоком, додати паприку і суху гірчицю і залити сир. Пекти 40 хвилин в печі нагрійтій на 350°. Подавати одразу.

ЗАПІКАНКА З БРОКОЛІ

- 1 мала цибуля
- 6 ложок масла або маргарини
- 2 ложечки борошна (муки)
- 1/2 горнятка води
- 1 слоїк 8-унц. сиру "cheese wiz"
- 2 пачки морожених броколі (chopped, broccoli)
- 3 яйця — добрі розбиті
- 1 горнятко "corn flakes"

Броколі розморозити впродовж 3-х годин і видушити воду.

Всмажити дрібно нарізану цибулю в 4 ложках товщу, на золотисту краску. Додати борошно і воду, змішати і нехай закипить і згусне, додати сир "cheese wiz" і нехай трохи покипить, додати броколі, вимішати, додати

розбиті яйця, замішати і зняти з вогня.

Наложити до огнетривалого посуду (1 1/2 кварта).

Залишених 2 ложки товщу розтопити і додати до нього покриті "corn flakes", наложити на броклі і вкласти до холодильника на ніч.

Пекти в печі нагрійтій до 350° 45-50 хвилин не накриваючи.

ЗАПІКАНКА З ТУНЦЯ З МАКАРОНАМИ І ПЕЧЕРИЦЯМИ

- 8 унцій макаронів (elbow macaroni)
- 1 цибуля
- 2 ложки масла або маргарини
- 1/4 горнятка борошна (муки)
- сіль
- 1 1/2 ложечка солодкої паприки
- 1/2 ложечки часникової соли
- 1/4 ложечки перцю
- 2 1/2 горнятка молока
- 1/2 горнятка квасної сметани
- 2 7-унцові баньки тунця, відлити плин (tuna)
- 1/4 фунта печериць (нарізаних)
- 2 ложки тертого пармезану

Зварити макарони, всмажити на товщі цибулю на золотисту краску, додати борошно і заправи, вливати, мішаючи, молоко і варити на легкому вогні, щоб згусло. Вмішати зварені макарони, квасну сметану, тунець і наложити до натовщеного огнетривалого посуду, величини 2 кварт. Посипати додатково паприкою і пармезаном.

Пекти в печі нагрійтій до 375° — 30 хвилин. Вистачає на 6 осіб.

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ

Коли вживається овочі з баньки, часто припис каже процідити і тоді залишається сік (сироп). Його не виливати, а можна вживати замість води до желе-тинних десертів (jello).

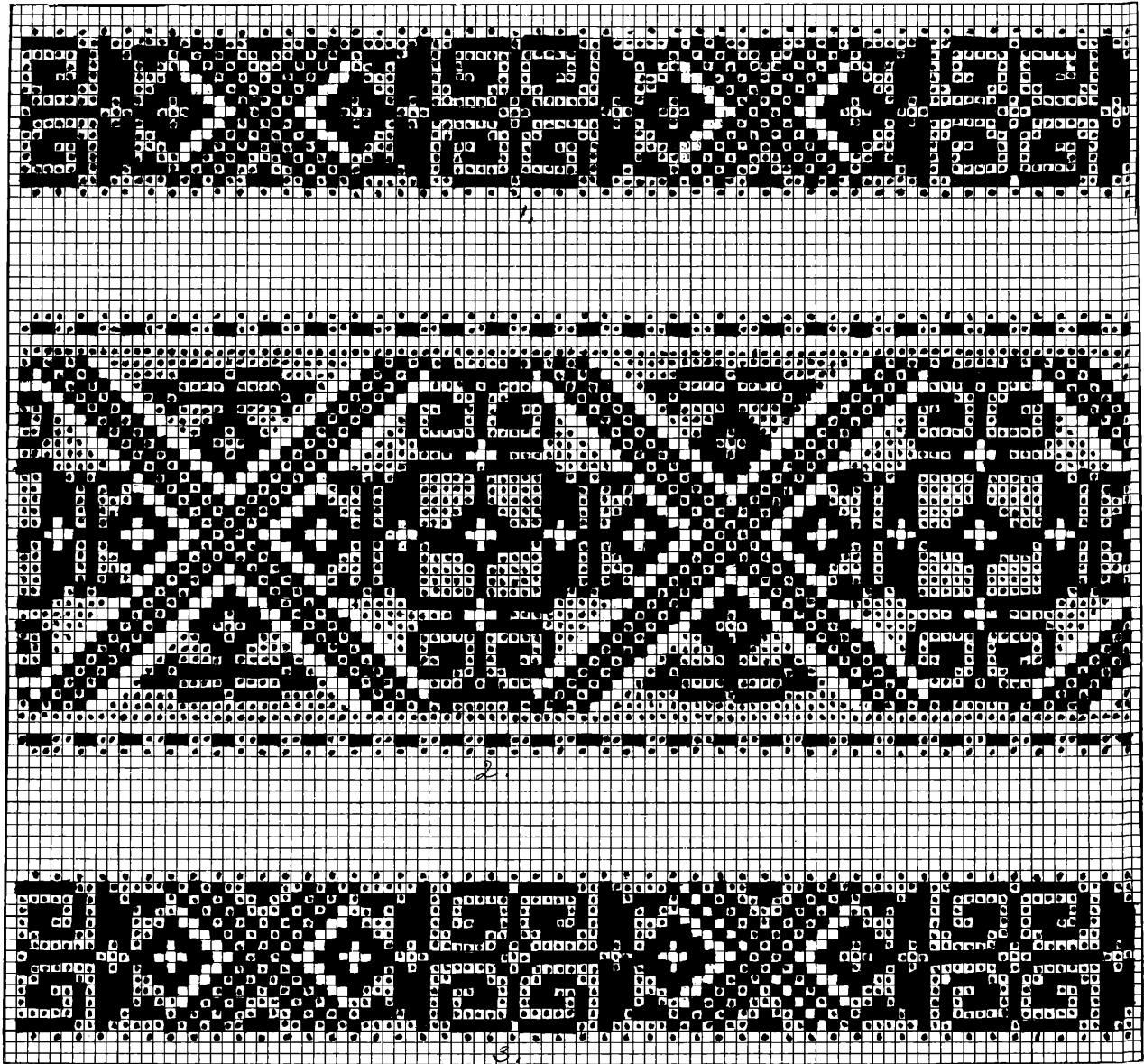
Можна додавати до содових вод як ginger ale або 7-up. Також добре до молока для дітей.

Додавши кукурудзяного крохмалю (corn starch) можна вживати як підливу до пуддінгу чи іншої лакоминки. З майонезом є добре до поливання овочевих салат.

Як можна вживати порошоквану бараболію? (instant mashed potatoes).

Замість борошна до згущення різних підлив, зокрема до т.зв. білої підливи, яка є підставою інших.

Можна додати до гуляшу чи паприкара, що додає більшого смаку як борошно.

Цей взір, вишитий на блузках носила молодь села Добряни к. Стрия впродовж пів року на знак жалоби, після 23-го грудня 1932 р. — дня екзекуції членів УВО і ОУН Василя Біласа і Дмитра Данилишина, яких польський наглий суд засудив на кару смерти за атентат на польського політика Тадеуша Голуфки і інші дії ОУН проти польських властей. Взір подала Марія Скрут. Рисувала Ольга Трачук. Блузка — вставка взір ч. 2; Період згори в долину ч. 1 і ч. 3. Фартушок — всі три взори згідно з рисунком. Знак ● — вишневий ч. 814; ■ — чорним.

This design was embroidered on blouses and worn by young people in the village of Dobriany for half a year., as a sign of mourning for the death/execution of Vasyl Bilas and Dmytro Danylyshyn, members of Ukrainian nationalist organizations and political activists. Their arrest came following an attempted assassination of a Polish politician. After a hasty trial the two activists were convicted of the crime and executed by the then in power Polish authorities. The design was offered by Maria Skrut. Drawing by Olha Trachuk.

ДОПИСИ

30-ЛІТТЯ СУА ОКРУГИ НЬО ДЖЕРЗІ

30 літ це є заокруглений період часу, в якому виростає і формується духово повновартісна одиниця — людина. Цей духовий розвиток і ріст можна віднести також до нашої організації СУА Округу Нью Джерзі. Саме 30 літ тому зродилась, можна сказати б, мала клітина у формі 5-ох відділів і в цьому проміжку часу вона росла, розвивалася і дійшла до 13-ох відділів.

Живучість і розвиток будь-якої організації вказує на її ідейну духовість, яка цементує і в'яже людей в спільній праці і в спільних цілях; ідея СУА має цю цементуючу прикмету.

Відзначення 30-ліття Округу СУА Нью Джерзі відбулося 15-го жовтня 1989 р. в приватній залі українських підприємців, знаних з великої жертвенності на українські цілі, панства Бойчуків в Голідей Ін в Сомервіл. На надзвичайно теплий, товариський настрій впливав також чудовий осінній день, який дав змогу для товариських гутірок на дворі. Та треба було приступати до офіційної частини.

При головному столі засіли: голова Централі СУА М. Савчак, отці Б. Лукій, отець Любомирський з дружиною, члени Екзекутиви СУА д-р Ратич, О. Тритяк, почесні членки СУА О. Мусаковська, І. Левицька, голова Округу Т. Рішко і ведучі програмою Х. Ролянд і І. Паславська, голова комітету 30-ліття. Присутні були також члени Головної Управи Л. Гладка, А. Кравчук, І. Чайківська, О. Гнатейко, Л. Артимішин. Голова комітету 30-ліття Округу І. Паславська привітала членів Головної Управи, бувших голів Округу, представниць з інших Округ, голів відділів і всіх присутніх гостей та попросила до слова М. Полянську. Вона, перелікши загально великий засяг різномірної праці СУА, цікаво розказала про свій особистий, щасливий випадок, який був надхненням для її тривалого зацікавлення організацією СУА; це її перебування на станції в домі першої голови Округу О. Гординської. Це зацікавлення утривалось до сьогодні, яке вона зуміла передати своїй доні, що творить уже третю генерацію союзнянок.

Всі присутні відспівали гімн СУА і отець Лукій провів молитву. Голова СУА піднесла тост і проспівано "многोलіття". Паславська відчитала письмові привіти з округ: Дітройт, Ілліной, Північний Нью-Йорк, Огайо, Нова Англія, Нью Йорк, Філадельфія, а також від ОЧСУ з Ірвінгтону, від м'р Д. Рак та від деяких відділів. О. Тритяк, яка нещодавно повернулася з України, передала усний привіт від Гончара.

Голова Централі М. Савчак коротко насвітлила багатогранну діяльність Округу СУА Н. Дж. Округа все брала живу участь в загально-громадській активності, займалась улаштуванням чисельних виставок в бібліотеках, банках, влаштувала дві жіночі конференції, переводила збіркові акції для Українського Музею, несла матеріальну поміч родинам в Бразилії, Аргентині і Європі і т.п.

Поважнішим досягненням на американському форумі було внесення і призначення резолюцій в обороні українокопільв'язнів і про чорнобильську нуклеарну катастрофу на конвенціях Федерації Жіночих Клюбів стейту Нью Джерзі. Це тільки малий жмуток перелічення з великої проробленої роботи.

Кінчаючи свій короткий огляд діяльності Округу, М. Савчак передала привіт від голови Українського Музею

д-ра Цимбалістого і вручила плякат від Централі СУА, як вияв признання для Округу.

Т. Рішко подякувала всім членам відділів за співпрацю, підчеркнувши, що на особливе відзначення заслуговують членки, які були 10, або більше літ головами відділів: Анна Настюк — 28-ий Відділ, 17 років Н. Головінська — 65-ий Відділ, 12 років, Т. Рішко — 92-ий Відділ, 15 років. За їх довголітню працю їм вручено грамоти, які виконав інж. Тимкевич.

В мистецькій частині арфістка О. Полянська виконала композиції Баха і Генделя, а проф. Р. Левицький у супроводі бандури проспівав зворушливу пісню невідомого автора з України "Про появу Божої Матері в Гошові", "Україно-зоре", "Мрія". Х. Ролянд проспівала народні пісні "Ой на гору козак воду носить" і "Жайворонок".

Дуже цікаво, у формі прозірок, було показано фрагменти з діяльності кожного відділу Округу, а пояснення давала Іліяна Паславська і Лідія Крамарчук.

Молитвою закінчено наше святкування.

Ольга Буртик

ЗУСТРІЧ 84-ГО ВІДДІЛУ СУА В ЧІКАГО З УЧНЯМИ КИЇВСЬКОЇ ШКОЛИ

Соняшного, осіннього дня, 12-го листопада, союзнянки привітали школярів у гостинному домі панства Шпурів. Зразу нав'язалися живі розмови. Учні розказували про свою школу, про свої зацікавлення та про Київ і Дніпро, у якому так радо купаються.

Ця група учнів приїхала в програмі обміну учнями між Чікаго і Києвом. Ініціатором нашої зустрічі була проф. Віра Боднарук. Приїхало дев'ять учнів, віком приблизно 16 років: Олеся Чміль, Наталя Бикова, Оксана Яцина, Тетяна Голошук, Тетяна Проциньська, Олександр Романчук, Максим Фесенко, Дмитро Однолько і Богдан Нездратенко. З ними теж приїхав директор школи Володимир Однолько і учителька Тетяна Бикова. У школі 125-ій в Києві всі предмети викладаються українською мовою. Крім того, є російська і ще одна мова — англійська, французька, еспанська або німецька. Це є одна з україномовних шкіл, в яких учні вивчають англійську мову від першої кляси.

Коли розмови втихли, дівчатка — діти і внучки союзнянок, Яра Боднарук, Стефа Гаст, Ліліяна Калін і Христя Яцків заспівали чотири пісні з рухами, які нагадували ритмічні вправи.

Після виступу, обдарували друзів з України даруночками, приготованими відділом. У відповідь на спів дівчат, гості заспівали свої пісні. І так полилась українська пісня, співали окремо, співали разом а вкінці і дорослі долучились до співу. Пісня присутніх зачарувала. У нашій пісні народ розказав свою історію, свої страждання, свою радість і сподівання та оспівав красу природи рідної землі.

Молоді відчували, що вони — одне, хоч ділять їх

Докінчення на обкладинці

СПИСОК ПОЖЕРТВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

від 1-го січня до 31-го грудня 1989 р.

- 2,000.00 дол.:** 99-ий Відділ СУА — Вотервліт;
1,000.00 дол.: Округа Нью-Йорку;
500.00 дол.: 83-ій Відділ СУА — Нью-Йорк;
400.00 дол.: 86-ий Відділ СУА — Ірвінгтон;
по 250.00 дол.: 62-ий Відділ СУА — Глен Спей, 64-ий Відділ СУА — Нью-Йорк.
200.00 дол.: 66-ий Відділ СУА — Нью-Гейвен;
150.00 дол.: 63-ій Відділ СУА — Дітройт;
120.00 дол.: 69-ий Відділ СУА — Льюрейн;
по 100.00 дол.: 6-ий Відділ СУА — Чікаго, 22-ий Відділ СУА — Чікаго, 28-ий Відділ СУА — Ірвінгтон, 47-ий Відділ СУА — Рочестер, 49-ий Відділ СУА — Бофало, 104-ий Відділ СУА — Нью-Йорк.
85.00+80.00 дол.: Ольга Гаєцька;
65.00 дол.: Євгенія Новаківська;
по 50.00 дол.: 50-ий Відділ СУА — Анн Арбор, Юлія Пастухів;
40.00 дол.: Надія Костик;
по 35.00 дол.: Марія Дозорська, Лідія Флюнт.
по 25.00 дол.: Ніна Бунік, Іванна Левицька — Торонто;
по 20.00 дол.: Ізидора Боярська, Анна Варчак, Люба Винарчук, Тетяна Карпенко, о. Іван Кіт — Бельгія, Параска Мельник, Катерина Сенчишак, Марія Стефанів, Анна Федорак;
по 15.00 дол.: Вероніка Бардич, Теодозія Депутат, Надія Дзидзан, Юлія Ключовська, Зеновія Костів, Ольга Коропей, Микола Лебедь, Марія Макарушка, Марія Мулькевич, д-р Александра Сосенко, Наталія Фединська;
12.00 дол.: Марія Король;
по 10.00 дол.: Лена Басюк, Мирослава Белей, Олена Березюк, А. Березовська, Анна Бойцун, Христина Вук, Дарія Витвицька, Надія Гадзевич, Ірена Гребеняк, Юлія Гробельська, Оля Гной, Соломія Дроздовська, Марія Дигдалевич, Надія Дидинська, Марта Ільницька, Зеновія Камінська, Марта Караман, Неоніля Кліш, Катерина Кобаса, Теодозія Когут, Дарія Кострубяк, Лідія Кучерська, Пелагія Кучкуда, Ярослава Кукіль, Ольга Куриляс, Неоніля Кузич, Мирослава Куцьо, Марія Левицька, Стефанія Лісікевич, Оксана Личковська, Оксана Мельничин, Оксана Мостович, Ольга Нагірна, Люба Онуферко, Ольга Падик — Торонто, Оксана Рак, Іванна Семенина, Ольга Склекович, Ольга Соболь, Ольга Стейнберг, Слава Сторожук, Мері Ткачук — Канада, Марія Торбич, Стефанія Чорна, Ольга Чумак — Торонто, Галя Янчишин.
9.00 дол.: Стефанія Москалюк-Форович;
8.00 дол.: Ірена Гнатів;
7.00 дол.: Юлія Ключовська;
5.90 дол.: Ольга Бачинська;

по 5.00 дол.: Ольга Балабан, Евдокія Барнич, М. Березовська — Едмонтон, Олена Березюк, Рената Бігун, Євгенія Боднарчук, Ізидора Боярська, Володимира Брикович, Марія Васьків, Пат Василина, Антоніна Вертишин, Марія Війтик, Стефанія Воробець, М. Вусович, Богданна Гаврилук, Клявдія Гош, Катруся Гавда, Юлія Грипа, Марія Дяків, Анна Дячук, Анна Дячун, А. Дукаль, Стефанія Джан, Лідія Захарків, Христина Зарицька, Катерина Захарясевиц, Марія Зубаль, Анна Івашко, Марія Іващенко, Марія Ільницька, Неоніля Кліш, Олеся Корінь, Юстина Коробій, Мері Кузьма, Валентина Курковська, Лідія Лемішка, Софія Леськів, Іванна Ліщинська, Ярослава Лободич, Стефанія Лукомська, Ольга Малець — Англія, Базеліна Марфей, Ольга Мартинюк, Мирослава Молдован, Володимира Михайлів, Стефанія Надрага, Ольга Ніньовська, Любомира Огаренко, Емілія Онишкевич, Олена Папіш, Ольга Пеленська — Німеччина, Іванна Пенкальська, Люба Петрик, Ольга Плаксі, Мирослава Повч, Марія Посмітюх, Текля Приймак — Канада, Іванна Припхан, Ірена Радловська, Віра Роговська, Софія Савойка, Надія Сенік, Ірена Серб, Ольга Середа, Люба Слоневська, Уляна Стадник, Марія Стейнберг, Анна Столяр, А. Столярський, Олександра Тарнавська — Торонто, М. Тим'як, Люба Тимчук, Ярослава Фаріон, М. Франко, Іванна Хмилевська, К. Хомяк, Гелен Чайковська, Любомира Шеремета, Ірена Чуміловська, Марія Ющак, Марія Ярмолюк, Марія Ясінська;

по 3.00 дол.: Юлія Демченко, Наталія Масюк, Анна Матіїв, Ірена Семанюк.

Жертводавці на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя", які склали свої пожертви у формі подяк, побажань, привітів чи "замість квітів" є проголошені кожного місяця.

Щиро дякуємо

Марта Данилюк
фінансова секретарка

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В світлу пам'ять **бл.п. Антонини Возної**, матері Марії Савчак, голови Союзу Українок, **Окружна Управа СУА** в Огайо складає на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя" 60.00 дол.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Катерини Бранки-Кривуцької**, почесної членки Округу Дітройту, членки бувшого Відділу СУА, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складаємо 100.00 дол. в тому: **Емілія Бобяк, Олександра Воробкевич, Станіслава Гайда, Дарія Дудра, Стефанія Лазечко, Броніслава Лиса, Марія Лісовська, Оріся Лончина, Аделя Савка, Зоряна Швайкун.**

Замість квітів на могилу **Параскеві Мотуз**, мами нашої членки Марії Цюпик, на Пресовий Фонд "Нашого Життя" членки **103-го Відділу** склали 90.00 дол., в тому: **З. Зарицька, П. Шпачинська, С. Маланчук, Ю. Захарія, І. Солтис, В. Погорецька, М. Сварчевська, Х. Подолук, М. Жеграй.**

Замість квітів на могилу **Петра Квозка**, чоловіка нашої членки Євгенії Квозка, складаємо 25 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

Управа 103-го Відділу СУА в Гемпстед, Н.Й. і 10.00 дол. **З. Зарицька.**

Замість квітів на могилу св. п. о. **Митрата Василя Головінського** складаємо 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині висловлюємо щирі співчуття,

Олег і Іванна Ратич

В першу річницю смерті с.п. **Маестра Йосифа Гірняка**, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя",

28-ий Відділ СУА

Шануючи пам'ять дорогого **інж. Мирона Ганушевського**, пересилаю 30.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійного складаю глибокі і щирі співчуття,

Юлія Ховайло

У світлу пам'ять **бл.п. Василя Думи**, мужа адміністраторки журналу "Наше Життя" пані Наталки Думи, складаємо 50.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж.", в тому: **Армишин Любомира, Даниш Марія, Івануса Володимира, Нарвоцька Христя, Салдан Софія.**

Пані Наталі з родиною висловлюємо щирі співчуття,

64-ий Відділ СУА, Н.Й.

На свіжу могилу мого сина **Ярослава Стрихаря**, складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя",

Надія Яцкевич-Стрихар

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. пані Наталі Фіглюс**, складаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя". Родині покійної висловлюю щирі співчуття,

Надя Волинець

Замість квітів на могилу **бл.п. інж. Романа Янчишина**, мужа нашої членки Галі, складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Наше Життя". Галі і родині покійного висловлюємо наші щирі співчуття,

22-ий Відділ СУА в Чикаго

В світлу пам'ять почесної членки 82-го Відділу СУА **бл.п. Ольги Соневицької**, складаю 20.00 дол. на Пресовий Фонд журналу "Наше Життя",

Ірина Іванчишин

Замість квітів на могилу **бл.п. Вільгельміни Гомотюк**, на Пресовий Фонд журналу "Н.Ж." складаємо 15.00 дол. Родині покійної висловлюємо наші щирі співчуття,

89-ий Відділ СУА в Кергонксоні

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Василя Думи**, чоловіка нашої дорогої товаришки з праці Наталки, складаємо 40.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя" а опечаленій родині складаємо щирі співчуття; **Міля Рогожа, Ірена Комар, Ірина Чабан і Еліза Панчак.**

ПОЖЕРТВИ З РІЗНИХ НАГОД

Пересилаємо грошевий переказ на суму **425.00 дол.** на продовження стипендії для нашого стипендіята, брата Даниїла Коліцького. На збірку зложили: **по 25.00 дол.** — Марія Тимочко, Святослав Зобнів, Любомир і Ніна Зобнів; **по 20.00 дол.** — Іван і Христя Чебіняки, Іван Яремко, Григорій Мельник, Орест Мельник; **15.00 дол.** — Дмитро Кецман, **по 10.00 дол.** — Ярослав Бендз, Михайло Чебіняк, Дарія Дверницька, Іван Дуда, Ольга Іванейко, Зенон Іванонко, Впр. о. Богдан Кінь, Мальвіна Коропей, Ольга Курило, Михайло Мельник, Владя Залуська; **6.00 дол.** — Софія Кокс; **по 5.00 дол.** — Софія Бел, Ігор Харук, Іванна Хруник, Анна Чебіняк, Генко Чебіняк, Галя Чебіняк, Ірена Чебіняк, подр. Іван Чебіняк, Славка Чебіняк, Владко Чебіняк, Йосиф Дамчук, Стефан і Доріс Дячук, Анна Юнко, Марія Крайник, Павло Опацький, Василь Притула, подр. Михайло Санишин, Люба Солецька, Марія Тереля, Марія Василів, Орест Василів, Марія Здеб; **по 3.00 дол.** — подр. Іван Іванків, Дороті Клачани, Марія Здеб, 9-ий Відділ СУА; **по 2.00 дол.** — Павло Чебіняк, Василь Гірний, Дмитро Яремчук, Уляна Коротко, Рік Ковак, подр. В. Ковалів, Мирон Крайник, Пелагія Петришин; **по 1.00 дол.** — Христина Литвак.

З подякою — **9-ий Відділ СУА, Бінггтон, Н.Й.**

Олена і Микола Климишин, вітають сердечно своїх **Приятелів Василя і Евдокію Барничів** з їхнім 50-літнім Ювілеєм шлюбного співжиття, та складають з тої нагоди 25.00 дол. на Стипендійну Акцію СУА.

З нагоди Золотого Ювілею подружнього життя наших **Дорогих Батьків Василя і Евдокії Барнич**, складаємо на фонд Стипендійної Акції СУА 250.00 дол., а Дорогим Ювілятам бажаємо багато здоров'я та Божої Опіки,

Богдан, Оріся і Мартуся з Родинами

З нагоди 50-літнього Ювілею шлюбного життя наших **Приятелів Миколи і Олени Климишин** складаємо 25.00 дол. на Стипендійний Фонд СУА, а Ювілятам бажаємо багато здоров'я та Божого благословення,

Василь і Евдокія Барнич

На прохання мого сина **Яреми Волосенка**, замість святого дарунку складаю 50.00 дол. в його імені на Медичний Фонд допомоги дітям Черно-биля,

Ірина Волосенко

На Медичний Фонд допомоги дітям Чернобиля складаю 20.00 дол.

Ольга Михалюк

ПОДЯКА

Сердечно складаю щире подяку Голові 17-го Відділу СУА в Маямі Біч, Фл. **п.п. Ірині і Миколі Ракушам**, за особливу безінтересовну опіку під час моєї операції. Нехай Всевишній має вас у своїй опіці. З вдячності пересилаю 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Н.Ж.",

Ірина Іваницька.

СУСПІЛЬНА ОПІКА СУА

В листопаді 1989 р. вийшов обіжник суспільної опіки до Окружних Управ і Відділів СУА в справі переведення збіркової акції на місцях та поширення "Фонду Медичної Допомоги Дітям і Молоді в Україні" та фонд "Суспільної Опіки — Допомога Україні". Як відомо нам, під цю пору на Україні проходять події історичної ваги. З ними прийшли різного рода зміни. Тепер є вигляди, що можна буде пересилати на Україну медикаменти, вітаміни потерпілим жертвам Чорнобиля, а головню дітям і молоді. Відповідно до потреби, в СУА створено комітет — "Народний Фронт Допомоги Україні" а головню "Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля". Крім грошевої допомоги, робимо заходи одержати допомогу у американських корпораціях, особливо у формі вітамінів, медикаментів та лікарських препаратів.

Звертаємося з проханням до членства СУА працювати в тім напрямі у Ваших місцевостях, звертатися до лікарів чи осіб, які працюють чи знають когось по фірмах, де можна одержати таку допомогу. По точніші інформації просимо звертатися до Централі СУА.

Мусимо бути також свідомі того, що наша допомога не є лише одноразовою, а запланована на дальшу мету, тому Ваша співпраця, а головню фінансова підтримка фондів при суспільній опіці, дасть нам змогу прилучитися до загальної допомоги нашим потребуючим на Україні, а головню дітям потерпілим від нещасливого нуклеарного вибуху у Чорнобилі.

Подаємо листу жертводавців, що зложили на "Фонд Медичної Допомоги Дітям і Молоді в Україні": Теодозій і Ольга Зазулі (Ріго Парк, Н.Й.) — 2,000 дол. По 1,000 дол. — Мирон і Ольга Гнатейки (через 86-ий Відділ), Мирон і Ірина Руснаки (через 47-ий Відділ). 250.00 дол. — Стефан і Іванна Рожанковські. 38-ий Відділ — 3,214 дол. 91-ий Відділ — 1,405 дол. 93-ій Відділ — 1,400 дол. 43-ій Відділ — 1,235 дол. 59-ий Відділ — 1,075 дол. 90-ий Відділ — 1,000 дол. 45-ий Відділ — 900.00 дол. 20-ий Відділ — 890.00 дол. 69-ий Відділ — 870.00 дол. Округа Філядельфія — 840.00 дол. 89-ий Відділ СУА — 815.00 дол. 12-ий Відділ — 715.00 дол. 107-ий Відділ — 610.00 дол. 11-ий Відділ — 585.00 дол. 73-ій Відділ — 537.50 дол. 7-ий Відділ — 525.00 дол. 102-ий Відділ — 516.00 дол. 13 і 47 Відділи — по 500.00 дол.

10-ий Відділ — 480.00 дол.
53-ій Відділ — 425.00 дол.
51 і 54 Відділи — по 318.00 дол.
23 і 100 Відділи — по 250.00 дол.
82-ий Відділ — 230.00 дол.
76-ий Відділ — 200.00 дол.
106 і 96 Відділи — по 180.00 дол.
63-ій Відділ — 155.00 дол.
117, 101, 72, 52 Відділи — по 100.00 дол.

На **Фонд Суспільної Опіки — Допомога Україні** зложили:

57-ий Відділ — 1,060 дол.
5-ий Відділ — 575.00 дол.
51-ий Відділ — 515.00 дол.

Щиро дякуємо жертводавцям з громадянства і членам СУА за пожертви та сподіємося дальшою підтримки фондів суспільної опіки СУА та Вашої співпраці.

Лідія Черник
референтка суспільної опіки СУА

В ПАМ'ЯТЬ св.п. Впр. о. митрата **Василя Головінського**, батька Анни Максимович, голови 43-го Відділу СУА у Філядельфії, на Фонд Медичної Допомоги Дітям в Україні зложили:

70.00 дол. — Модест і Теодора Кузьмович; **по 50.00 дол.** — Анна Максимович, Євген і Богдан Титли; **по 25.00 дол.** — Марія Віршук, Ірена Гаврилів, Микола і Володимира Кавки, Петро і Марія Кондрат, Анна і Григорій Олійник, Маркіян і Наталка Титли, Ольга з Головінських Титла, Дарія Федак, Людмила і Зенон Чайківські, Курінь УПС-ок "Чортополохи", Олена і Володимир Шиприкевич; **по 20.00 дол.:** Теофіля і Богдан Артимішин, Володимир і Ніна Бандера, Слава і Мирон Білас, Юліян і Олена Головач, Оксана Гораєцька, Лукія Гриців, Марія Данилів, Володимир і Оленка Карпинич, Ніна Квашинська, Кароліна Конрад, Марія і Іван Куземські, Орест і Марта Лесюк, Марія Леськів з родиною, Ольга Лукасевич, Євген і Лідія Марків, Катерина Марків, Тереня і Оксана Марків, Сидір і Євгенія Новаківські, Богдан і Марія Одежинські, Надія Оранська, Омелян і Марія Ортинські, Іванна і Ярослав Пенкальські, Оксана Поритко, Володимир Семків, д-р Тетяна Цісик, Володимир і Ліза Чепіль, Зенон Яримович; **по 15.00 дол.:** Стефанія Григорчук, Стефа Колодй; **по 10.00 дол.** — Ольга Батенчук, Марія Бачинська, Катруся Березяк, Ольга Диміцька, Марія Євсєвська, Анастасія Жилава, Ірена Коженювська, Ярослава Кравчук, Ірена Новоженюк, Віра Пак, Ірена Райнер, Стефанія Ракоча, Володимир Риндич, Марія Романець, Роман і Мирослава Савицькі, д-р Богдан і Люба Сілецькі, Іванна Субтельна, Анна Суха; **по 5.00 дол.** — Стефанія Голіната, Євгенія Капій, Оксана Левицька, Марія Луцька, Емілія Михалєвська, Мирослава Прокопович, Марія Романенчук, Микола Цюпак, **разом 1,235.00 дол.**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ТРИВАЛІ ФОНДИ

На Тривалий Фонд Петра і Лідії Яців 10,000.00 дол. зложила Лідія Яців.

На Меморіальний Фонд Мартина і Анни Фенчинських 50.00 зложила Аліція Гураль.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ зложили:

1,000.00 дол. — д-р Володимир і Дарія Гойдиш;

375.00 дол. — Українська Кредитова Кооператива "Самопоміч" в Нью Йорку;

300.00 дол. — в 50-ту річницю щасливого подружжя зложили Осип і Марія Сохор;

150.00 дол. — "Червона Калина" зложив Організаційний Комітет із доходу вечорниць "Червоної Калини";

100.00 дол. — Українська Кредитова Кооператива СУМА — Йонкерс;

по 50.00 дол. — Мирослава Стахів, Ярослав Сидір;

по 25.00 дол. — Юнайтед Техноложі Компанія вирівнюючи пожертву Розалії Воробель, Петро Остапчук, Іван Стасюк, Юрій Кисілевський;

по 15.00 дол. — Никола Трипняк, д-р Мирон Сатурський, Борис Крупа, Марія Грицеляк, Ярослав і Ірена Падохи, Наталія Базарко, д-р Клементій і Ольга Рогозинські, Василь і Анна Серанти, Гаральд с. Вертків, Галина Корсонь, Лідія Фіцалович, Ярослав Пришляк;

по 10.00 дол. — Марія Турко, Мирон Залуцький, Іван і Стефанія Цюлько, Іван Хомяк, Іван і Наталія Коропецькі, Зенон і Теодозія Савицькі, Ольга Варела, Юлія Вишневецька, Стефанія Лукомська, В. Михайлів, Оксана Рак, Неоніла Кліш, Кароль Анна Ярема, Ольга Чапля, Оксана Іляшенко, д-р Роман і Марта Козицькі;

по 5.00 дол. — Ольга Яримович, Василь і Анела Глухі, Юрій і Оксана Годованці, Стефан Максимчук, Ніна Вінокурці, Мирон Гарванко, Галина Хамула, Богдан Котись, д-р Василь і Ліда Трухлі, Гелена Косюмбас, пані Никорчук, Ольга Дядинок, Л. і Т. Гриціви, Юрко Яремкевич, Джан Петро Гарбера.

2.00 дол. — Марія Світій.

НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД МУЗЕЮ

500.00 дол. — Чейз-Мангеттен Бенк вирівнюючи пожертву Іванни Коструби;

125.00 дол. — Дамян і Лідія Гаха;

по 100.00 дол. — Теодозія Гурик, Стефанія Цегельська, Теодозій і Любомира Крупа, Ірена Крамарчук, д-р Михайло Лободяк;

75.00 дол. — Августина Юзвяк;

по 50.00 дол. — Марія Д. Пласконос, Дмитро і Александра Порохняки, Осип Теслюк, Михайло і Катерина Кузиви, Стефан і Ольга Рудики, д-р Михайло і Іванна Яцухи, Александер Михайлюк, Марія Герус-Мартюк;

по 25.00 дол. — Александер і Лідія Клецори, Віра Коваленко, Володимир і Марія Серна;

по 20.00 дол. — Юрій і Людмила Костюки, Валентина Якимчук;

по 10.00 дол. — д-р Василь Гуцуляк, Іван А. Мілініч;к;

У ПАМ'ЯТЬ, ЗАМІСТЬ КВІТІВ

В пам'ять родичів бл.п. Олени і Івана Саноцьких, мужа бл.п. Ярослава Кучерського і брата бл.п. Александра Саноцького складаю 200.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею, Лідія Кучерська.

В пам'ять Дорогої Кузинки бл.п. Анни Навроцької, на Будівельний Фонд Українського Музею в Нью Йорку складають 50.00 дол. Христя і Юрій Навроцькі.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Ірени Федів, на Український Музей в Нью Йорку 50.00 дол. жертвує Марія Тимяк.

У світлу пам'ять незабутнього сина Ярослава Стрихаря складаю 30.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку в глибокому смутку Надія Яцкевич-Стрихар.

В третю болючу річницю смерті бл.п. Марії Твердовської, на Український Музей в Нью-Йорку складаю 100.00 дол., Андрій Стецюк.

У світлу пам'ять бл.п. Лідії Котлярчук, на Український Музей зложили 10.00 дол. Лев і Ольга Платош.

Замість квітів на могилу бл.п. д-ра Володимира Копача, мужа щирої приятельки пані Ірени і батька Мартусі, складаю 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку — Ірина Кашубинська.

На свіжу могилу бл.п. Анни Радович, 25.00 на Український Музей складає Марійка і Ілідон Стройник.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Михайлини Січинської, складають на Український Музей в Нью Йорку 20.00 дол. Юрій і Маруся Химинець.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Левка Казевича, брата моєї товаришки Стефанії Бабій складаю 20.00 дол. на Український Музей, Мирослава Чубата.

Замість квітів на свіжу могилу бл.п. Івана Глушевського, складаю 20.00 дол. на Український Музей, а Родині висловлюю щирі співчуття — Мирослава Чубата.

В пам'ять незабутньої мами св.п. Катерини Яцушко, складаю 25.00 дол. на Український Музей в Нью Йорку, Оля Джаман.

В пам'ять бл.п. Ігора Старосольського, складаю 50.00 дол. на Будівельний Фонд Українського Музею, Лідія Кучерська.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою з членством СУА, що 21-го грудня 1989 року на 89 році життя померла Почесна Голова 28-го Відділу СУА в Ньюарку, Н.Дж. **Анна Настюк**.

Анна Настюк народилась 22 січня 1900 року на Золочівщині в селі Олесько. Молодою дівчиною приїхала до Америки й замешкала в Ньюарку. Прищеплена в дитинстві любов до рідного краю ціле життя керує Анною, вона вступає до різних гуртків, співає в церковному хорі "Боян" при церкві св. І. Хрестителя, де й знайомиться із своїм майбутнім мужем.

Під час другої світової війни, свідомі місцеві українки організують український відділ Червоного Хреста та жіночий культурний клуб "Дочка України", який в 1946 році з'єднується із 28-им Відділом СУА. В 1947 році Анну Настюк, як найкращого організатора, Загальні Збори Відділу обирають головою 28-го Відділу, яким вона успішно керує 17 років. Відділ нараховував 152 членки та славився відмінною працею в різних ділянках громадського життя. За віддану працю Збори 28-го Відділу іменували Анну Настюк Почесною Головою Відділу.

Покійна відзначалася лагідністю, жертвенністю, гостинністю та правдивим патріотизмом, втішалася в громаді високим авторитетом, за що ми любили і шанували її.

З великим жалем прощаємось із нашою незабутньою Почесною Головою, згадуючи з вдячністю її довголітню працю на добро СУА, громади. Нехай земля прибраної батьківщини буде їй легкою.

Амелія Цяпка

ПОПРАВКА

В "Нашому Житті" з січня 1990 р. на стор. 32 в рубриці "Пожертви на Будівельний Фонд" зайшла помилка. Просимо вибачити і подаємо правильний текст нотатки: В пам'ять **бл.п. Наталії Шуст**, складаю 150.00 дол. на будівельний Фонд Українського Музею в Нью-Йорку.

Лідія Крушельницька.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Мирона Ганушевського**, на Український Музей у Нью-Йорку зложили через Рочестерський Комітет розбудови УМ: **по 100.00 дол.** Мирон і Ірина Руснаки, д-р Тарас і Іванна Ганушевські, Роман і Марія Ганушевські; **по 50.00 дол.** — Степан і Ольга Ганушевські, Марійка Ганушевська-Гал, Наталя Гуран, д-р Юрій і Христина Свищуки, д-р Іван і Александра Кизики; **по 30.00 дол.** — о. Петро і Оленка Ганушевська Галадзи; **по 25.00 дол.** — Теодор і Марія Угорчаки, Володимир і Лідія Базарки; **по 20.00 дол.** — Андрій Ганушевський, Омелян Дрогобицький і **5.00 дол.** — Михайло Кузьма.

28-го вересня 1989 р. померла по довгій тяжкій хворобі членка 89-го Відділу в Кергонксоні, Н.Й. бл.п. **Іванна Ярош-Боб'як**. Бл.п. Іванна до нашого Відділу перейшла з 119-го Відділу в Йонкерс, Н.Й., де була однією з засновниць його також заступницею голови 1983-1985 р. По переїзді до Кергонксону вступила до місцевого Відділу СУА в 1986 р. та прийняла обов'язок виховної референтки на протязі двох років. В зв'язку з погіршенням здоров'я відійшла від активної діяльності Відділу, але все цікавилася його працею.

1-го жовтня 1989 р., після паанхиди прощальне слово виголосила голова Відділу д-р Стефанія Барановська, яке подаємо нижче:

"Опечалена Родино, дорогі Союзянки, жальбна Громадо!

Чимало наших добрих громадян і громадянок ми відвели на вічний спочинок. І оце знову наша громада дізнала чергового дуже болючого удару. Після довгої і важкої недуги, 28-го вересня 1989 р. закінчила свою життєву мандрівку добра українська громадянка, щира патріотка Іванка Боб'як. Химерною є доля людини. Якщо вона часом буває ласкава, то далеко частіше вона жорстока і лукава. І саме така доля судилася Покійній, яка знеможена довгою недугою передчасно відійшла від нас назавжди.

Народжена у Винниках коло Львова 14-го вересня 1923 року, свої юні роки провела у Львові, будучи ученицею гімназії СС Василіянок. Воєнна хуртовина заставляє її покинути рідні землі, у Відні студіює філософію, емігрує до Канади до свого брата в Торонті, де працює якийсь час. У Віндзорі в Канаді доля злучила її з інженером Романом. У 1953 році виїжджає з двома діточками до Америки і поселяється в Йонкерс, коло Нью-Йорку, де Покійна відразу включилася в громадське життя. Веде дитячий садочок, викладає географію в цілоденній школі, а крім цього в суботу віддає вільний час для українських дітей, навчаючи в школі українознавства впродовж 17 років.

Незвичайні наукові успіхи дочки і сина були її духовною опорою. Вона раділа і жила їхніми досягненнями. Гуманно-людські прикмети, добросердечна настанова, дружність, товарицькість та весела вдача, були її притаманними чеснотами. І в нашій громаді мимо дуже слабкого здоров'я є активною в Управі місцевого Відділу СУА і живо цікавиться нашим громадським життям. Такою ми знали її і такою залишиться у нашій пам'яті назавжди.

Її прикладне життя, служіння Богові і українському народові може послужити добрим прикладом для нас усіх. У великій скорботі прощаю її від місцевого Відд. СУА в дорозі до Вічності, а у святих молитвах єднаємось за спокій її праведної душі. Засмученій Родині висловлюємо наші щирі співчуття."

Поховали Покійну Іванку на місцевому цвинтарі Пресвятої Трійці.

Подала *Ольга Денисенко*
(пресова референтка)

Просимо при пожертвах на різні цілі, некрологах, дописах, підписах під світлинами подавати прізвища ЧІТКО, ДРУКОВАНИМ ШРИФТОМ. При пожертвах і підписах конечно по-українському.

64-ий ВІДДІЛ СУА В НЬЮ ЙОРКУ ПОЖЕРТВУВАВ 250.00 ДОЛ. НА ДИТЯЧУ СТОРІНКУ.

О. ГАЄЦЬКА

ПТАШКА ВЗИМКУ

Дивувалася синичка:
Чому зерняток нема,
В місці висохла водичка,
Хатка пташина пуста.

Деж поділася чорнявка,
Що у хатку під вікно
З хліба сипала крушини
І бабусине пшоно?

На вакаціях Наталка —
Там де завжди є весна!
І з матусею чорнявка
Понад морем десь гуля.

Не журися, люба пташко,
Бо вакацій час мине
І Наталка знов до хатки
Тобі зерно принесе.

ЩО Я МАЮ?

Маю десять пальців,
Та не лиш для себе,
А щоб ними помагати
Другим у потребі.

Маю сині очі,
Щоб не лиш дивитись,
Але з книжки в рідній школі
Розуму навчитись.

Маю круглий ротик,
Не лиш їсти й пити,
Але ввечері й уранці
Господа хвалити.

Маю я і серце,
Та не лиш, щоб билось,
А щоб втіхою й журбою
З другими поділилось.

Р. Роляник

ДІМА

ЗИМА

Мерзнуть руки, мерзнуть ноги,
Заквітчав мороз шибки,
Замело усі дороги,
Всі стежки.

Поховалися пташинки,
Тихо-тихо у дворі,
Лиш білесенькі сніжинки
Все кружляють угорі...

Ми ось вийдем, — буде смішно,
Будем бігати по сніжку
І поставим бабу сніжну
У садку.

О. ГАЄЦЬКА

МІСЯЦЬ І СОНЦЕ

Матуся допомогла Андрійкові відмовити
вечірню молитву та збиралася відходити до
своєї кімнати.

"Почекай, матусю, скажи мені, чому я
повинен молитися кожного вечора і вранці?" —
спитав Андрійко. Матуся з теплою усмішкою
на обличчі відповіла:

"Молитва — це наша розмова з Господом
Богом. Ми просимо Його про всі ласки, якими
Він нас наділяє: здоров'я для нас і родини, у
школі, праці, дома і в дорозі. Ми ходимо що-
неділі до церкви на Богослужбу, щоби покло-
нитися Господеві, помолитися та подякувати
за все".

Андрійко заснув, а з-поза віконної заслони
заглянули місячні промені, що скотилися з тем-
ного неба, де весело мерехтіли зорі. Промені

Рис. Лада Нижанківська. Розбиття кольорів — Гануся Рогожа.

попестили та погладили Андрійка по головці й побігли далі. Андрійкові снився чудовий сон. На срібнім повозі, запряженім у білі коні зі срібними гривами, їхав місяць. Він спинився на сріблестій хмаринці та тихо з кимось розмовляв. Крізь маленьку щілинку у хмарці Андрійко побачив великі ясні очі — це було сонце. Андрійко слухав, що розказував місяць сонцю:

"Ще час Тобі виходити з-поза хмар, мій дорогий приятелю, — довкруги темрява ночі, така спокійна й тиха. Мої промінчики ще відвідують дітей на землі та розказують мені, що діти були добрі та слухняні цього вечора; помагали батькам, писали задачі, складали забавки й одяг, вмивалися й відмовляли молитву. Перед тим, коли лягали спати, сказали всім добраніч".

— "О, як це гарно, — відповіло сонце. — Я вірю, що ці добрі діти будуть так само поводитися вдень. Я теж пішлю свої золотисті промінчики, що ніжно й тихо розбудять дітей, допоможуть їм одягнутися, відмовити молитву, з'їсти сніданок та проведуть до школи, чи світлички".

Заскрипіли срібні колеса, заіржали срібні коні й місяць з промінчиками від'їжджав срібним повозом. Тоді сонечко поволі висунуло свою голівку з-поза хмарки та збиралося в дорогу:

"Прощай, місяченьку, обіцяю Тобі, що буду опікуватися дітьми цілий день та ogrівати їх своїм теплом."

У СВ. ПАМ'ЯТЬ ОЛЬГИ СОНЕВИЦЬКОЇ

6-го листопада 1989 р. упокоїлася у Бозі відома громадська діячка **бл.п. Ольга з Ласовських Соневицька**, членка 64-го, а відтак 82-го Відділу СУА в Н.Й.

Покійна народилась і провела своє щасливе дитинство серед краси подільської природи в містечку Копичинці — Західна Україна. Талановита й вродлива Ольга Ласовська закінчила гімназію Рідної Школи в Чорткові, а, здавши матуру в державній гімназії в Тернополі, записалася на філософський факультет у Відні. В міжчасі вийшла заміж за д-р Михайла Соневицького, гімназійного вчителя класичних мов. Обов'язки дружини, а відтак матері, не дозволили їй присвятитися студіям.

Повна патріотичних почувань і снаги до праці для добра свого народу, Ольга Соневицька крім родинних обов'язків включилась у культурно-громадську діяльність у рядах Союзу Українок на рідних землях. Не зважаючи на переслідування польської поліції, їздила з рефератами по галицьких селах і, освідомлюючи національно сільське жіноцтво, організувала його в кружках Союзу Українок.

Обдарована музичними здібностями, провадила жіночий хор "Боян" у Тернополі, виявляючись добрим диригентом. Маючи особливого краси альтовий голос, покійна, перебуваючи у Львові, співала у Митрополичному хорі при церкві св. Юра, а відтак у славній капелі "Трембіта" й "Україна", про що з гордістю згадувала у своїх споминах.

В наслідок воєнного лихоліття в 1944 р. родина д-ра Михайла й Ольги Соневицьких виїхала на захід, а згодом емігрувала на вільну землю Вашингтона.

Поселившись у Нью-Йорку, пані Ольга з питомою їй енергією, знову включилась у вир громадської діяльності.

Вступила в ряди 64-го Відділу СУА й декілька каденцій виконувала обов'язки пресової та культурно-освітньої референтки Відділу. Рівнож належала до Окружної Управи СУА в Н.Й. та була членкою культурно-освітньої Комісії СФУЖО.

Все активна, повна ініціативи пані Ольга Соневицька була одною з основиць Літературно-Мистецького Клубу в Н.Й., а в 1963 р. при піддержці першого голови Клубу бл.п. мистця Сергія Литвиненка, зорганізувала мистецьку галерію картин, яку до пізньої старости успішно провадила в приміщеннях товариства "Самопоміч" в Нью-Йорку.

В 1967 р. стала членкою 82-го Відділу СУА. Займаючи пост пресової референтки, своїм громадським досвідом і легким пером журналістки значно причинилася до росту й популярності нашого Відділу. Про наші імпрези та виховну й культурно-освітню діяльність 82-го Відділу цікаво дописувала не тільки до часописів "Свобода" й "Америка", але теж до "Нового Шляху" і "Гомону України" в Торонто.

Під час ширших сходин Відділу покійна часто читала нам свої спогади з рідного краю та цікаві репортажі з подорожей до Греції, які писала з добрим знанням історії та культури старинної Геллади. В останніх роках свого активного членства виконувала обов'язки голови Контрольної Комісії. Перевіривши діловодство Відділу, здавала точний звіт на Загальних Зборах і цінними порадами та сердечним словом заохочувала членок до дальшої праці для добра СУА. Ми всі любили і шанували нашу заслужену сеньорку, тож відзначаючи 20-річчя існування 82-го Відділу в 1984 р., вшанували її святочною програмою і грамотою почесної членки.

Крім громадської діяльності, бл.п. О. Соневицька в своєму трудолюбивому житті рівнож присвятила багато

часу журналістиці. Писала спогади, нариси, репортажі та статті на виховні та культурно-освітні теми, була редактором жіночої сторінки в журналі "Наш Світ", дописувала до "Нашого Життя" і була душею редакційної колерії регіонального збірника Чортківщини. Крім того впорядкувала та подбала про видання наукових праць свого мужа й сина, бл.п. Леоніда. Як талановита журналістка належала до СУЖА і була членом секції журналісток СФУЖО.

Многогранна діяльність бл.п. Ольги Соневицької, її невтомна працьовитість, увічливість і толерантність у громадській праці, здобули їй признання і пошану, та осталися гідним прикладом до наслідування!

Ясним променем у старшому віці покійної були її дбайливі сини, невістки й любі внуки, а передусім Мелася й Андрій, бо в них бачила іскру власного таланту та продовження роду. Глибоко релігійна бл.п. О. Соневицька без нарікань переносила життєві удари долі та всі недомаганя старечого віку.

З останніх відвідин Покійної у моїй пам'яті зарисувався теплий погляд її синіх очей, що сіє в душі мов клопоть рідного неба.

У холодний вечір, 8-го листопада 1989 р., у похоронному заведенні П. Яреми в Н.Й. не могли поміститися всі, які зійшлися, щоб віддати останню шану Покійній і помолитися за спокій її душі.

Після гармонійно проспіваного Парастасу від 82-го Від. СУА прощала Покійну та висловила співчуття опечаленій Родині заступниця голови Ірина Іванчишин. Щирим словом згадала свою землячку Марія Лозинська — голова ОЖ ОЧУС в Н.Й. Від Т-ва за Патріярхат прощав активну членку голова Микола Галів, а від Літературно-Мистецького Клубу — Степан Крижанівський.

Після похоронних відправ у церкві св. Юра в Н.Й. поховано бл.п. Ольгу Соневицьку на цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, де спочивають її муж і син.

У кращий світ, до Сотворителя відійшла від нас заслужена союзянка, любяча мама і бабуня — вірна дочка золотого Поділля.

Вічна і Світла Їй Пам'ять!

І.Г. Іванчишин

A DONATION OF MEMORY

A donation of \$30.00 to Our Life Press Fund in memory of **Jaroslav Zankiw** who passed away January 20th 1990 in Buffalo N.Y.

The donor are: **Anna Zankiw — \$10.00, Mr. & Mrs. Sadyt — \$10.00, Mr. & Mrs. Hrynczak — \$10.00.**

Instead of flowers a donation of \$20.00 in memory of **Helen Sherban Lapica** to Our Life Press Fund.

Mary Dushnyk

Просимо прізвища писати друкованими літерами в обох мовах.

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди а не погляди редакції. Редакція не буде містити невірних образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає за домовленням тел: (212) 674-5508. Адміністрація (212) 533-4646.
Адреса: "Our Life", 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

простори, що у них одна мова, одна пісня та історія. Душа у пісні та пісня у душі — цими словами можна описати зустріч з молодими гостями з України.

Згодом директор школи привітав союзнячок і гостей, подякував за гостину та запросив приїхати до Києва. Він сказав, що пише вірші і продеклямував декілька з них.

Пані Віра Іваницька і пані Марія Боднарук дали гостям дарунки, які зібрали в Українському Селі.

Важко було розставатись з молодими київськими друзями. Молоді обмінялись адресами та обіцяли писати одні до одних. Дуже корисно було б мати такі зустрічі частіше. Молоді люди, мабуть, вперше зрозуміли, чому треба знати українську мову. Знання цієї мови дало змогу вільно спілкуватись молодим. Такі зустрічі стають немов би цементом нашого суспільства.

Прес. секретарка.

71-ИЙ ВІДДІЛ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ, ДЖЕРЗІ СІТІ, Н.ДЖ.

Відділ відбув свої Загальні Збори 10-го грудня 1989 р. **Нова Управа** на 1990 рік у такому складі: Галина Білик — голова, Катруся Коць — заступниця голови, Стефанія Мацяк — скарбничка, Іванна Пилипчак — секретарка, **референтки**: Христина Кахнич — організаційна, Ніна Ковбаснюк — культ.-освітна і імпрезова, Анна Вішка і Стефанія Білоус — суспільна опіка, Анна Струк і Марія Бридун — господарчі. Контрольна комісія: Стефанія Цьолко — голова, Марія Куций і Марійка Рут — члени.

Галина Білик — голова

Вітаємо наших нових членок на 1990 рік: Іванна Пилипчак, Марійка Рут і Петруся Коваль.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 54-ИЙ ВІДДІЛ СУА, ВІЛЬМІНГТОН, ДЕЛ.

Річні Загальні Збори 54-го Відділу відбулися 10-го грудня 1989 р. Окружну Управу на Зборах репрезентували: Марія Одежинська, заступниця голови і Тамара Рац, секретарка. До Президії ввійшли: Ірена Щерба, як предсідниця і Богуслава Басс, як секретарка.

Управу на 1990 рік вибрано: голова — Катерина Гусак, почесна заступниця голови — панімамка Анна Гринишин, заступниця голови і секретарка — Ірена Щерба, скарбничка — д-р Ірена Столяр, до збирання вкладок — Ольга Паранчак.

Референтки: організаційна — Анна Зарицька, культурно-освітні і імпрезові — Богуслава Басс і Ірена Щерба, мистецька — Алла Рудавська, зв'язків — Стелла Маєр і Галина Мардеч, виховна — Марія Кеннеді, пресова в англ. мові — Марія Пазуняк, суспільної опіки — Катерина Глинянська, Марія Корженівська і Софія Цибака, господарські — Іванна Дицьо, Анна Тур і Осипа Садівник.

Контрольна Комісія: Марія Матвійків, Стефанія Грицушко і Віра Григорович. Заступниці: Катерина Костишин і Соня Леськів.

Ірена Щерба — голова Зборів

Дякуємо паням **Марії Одежинській і Тамарі Рац** за приїзд на Загальні Збори нашого Відділу і замість звороту коштів подорожжя складаємо 25.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

54-ий Відділ СУА, Вільмінгтон, Дел.

"OUR LIFE" Magazine (USPS 414-660) is published monthly — except July & August combined by Ukrainian Women's League of America, Inc. at 108 Second Ave., New York, N. Y. 10003

Subscription in the United States of America \$20.00, half year \$10.00, single copy \$2.00.
COUNTRIES OTHER THAN U.S. (with the exception of South America) may send the subscription in their currency, which will equal the amount of 20.00 American dollars.

ПЕРЕДПЛАТА В США: річна... 20.00 дол., піврічна 10.00 дол. Поодинокое число 2.00 дол.

КРАЇНИ ПОЗА МЕЖАМИ США (за винятком Південної Америки) можуть вплачувати у своїх валютах, в сумі яка дорівнює вартості 20.00 американських доларів.

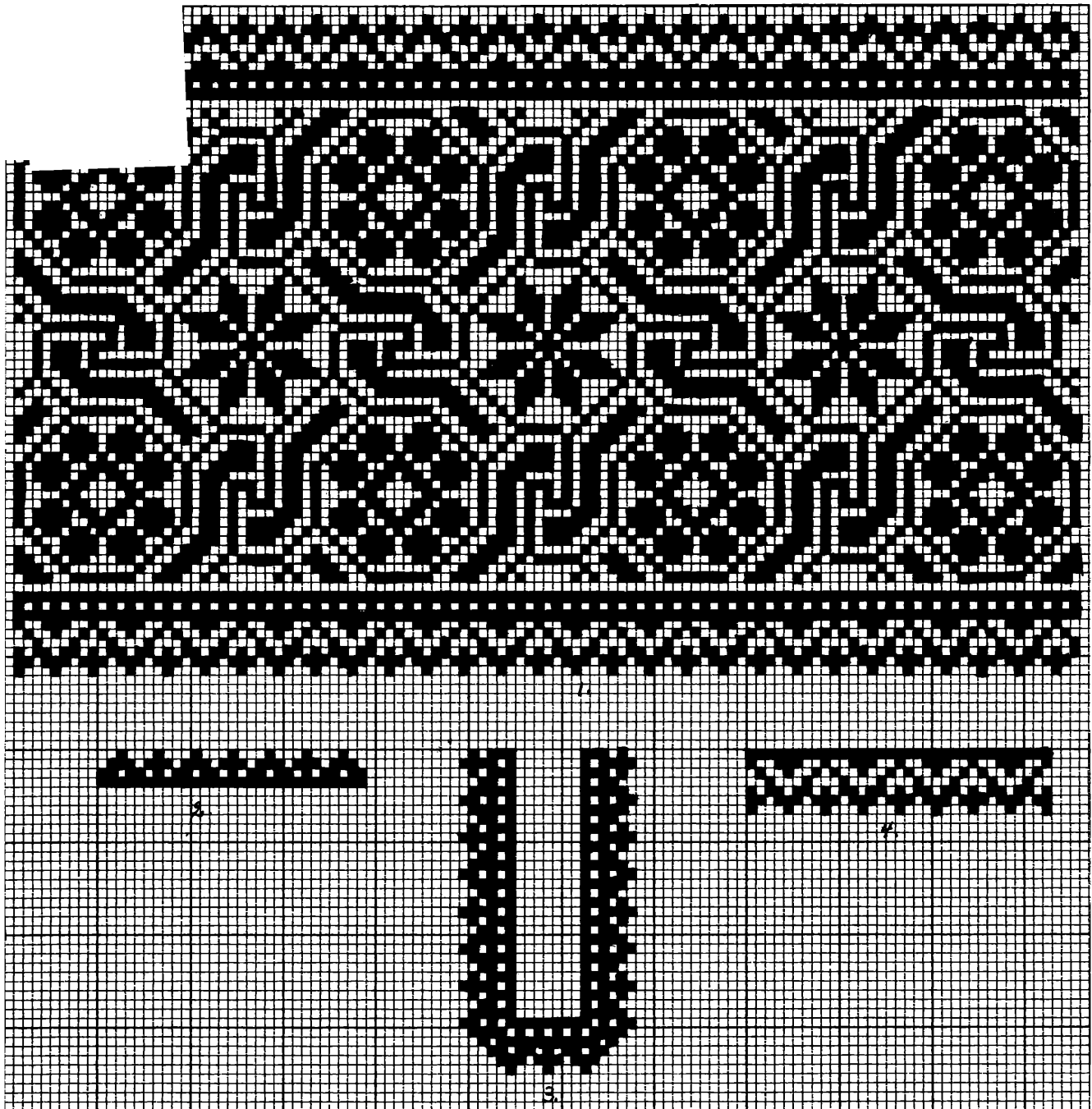
©Copyright 1990 Ukrainian Women's League of America, Inc.

Printed in USA by Computoprint Corp., 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011

(201) 772-2166
FAX (201) 772-1963

STANDARD SERIAL NUMBERING

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Композиція взорів пристосованих до міста (прикладне мистецтво). Взір із збірки Ірини Кашубинської, село Угринів, Сокальщина. Початок ХХ ст. Вишивати вишневими нитками Д.М.С. ч. 815, або синіми ч. 797. Оригінал вишитий чорними. Композиція та рисунок Ольги Трачук. Compositions of designs suited to urban style. Design from a collection of Iryna Kashubynsky, village of Uhryniv, Sokal' region. Beginning of the XX century. Embroider with D.M.C. thread #815, cranberry color or blue thread £797. Original design was embroidered with black thread. Composition and drawing by Olha Trachuk.